

ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล
ชั้นที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร

18 ก.พ. 2540

ปริญญาโท
ของ
นางสิณี ศิลาวีชรพล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2539

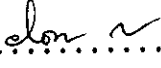

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

58078

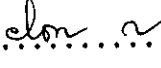

h10118

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาโทฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
จิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

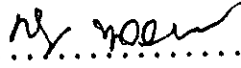
คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาโทฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๒๗. เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศคุณูปการ

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา ที่ให้คำปรึกษา แนวคิดและข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง จนทำให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ เป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์พรพนพิศ วาณิชย์การ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องหมายที่ใช้ในการท้าวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปริญญาานิพนธ์และให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ดร. เบญจมา เตากลำ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์สาระ มุขดี อาจารย์กาญจนา คิริเจริญวงศ์ และอาจารย์ประจำภาควิชากุมารเวชศาสตร์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดี ตลอดจนขอขอบใจนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ปีการศึกษา 2538 ที่ให้ความร่วมมือด้วยดีในการดำเนินการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ น.พ. วันชาติ ศุภจัตุรัส ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ พ.ญ. เกยูร สถาพรพงษ์ หัวหน้ากลุ่มงานสูตินรีเวชกรรม วชิรพยาบาล คุณหญิง สัมปณชลิศย์ คุณอารยา คงคามาศ คุณพัฒนา อินตะแพร์ คุณรัชณี วิยวิภา คุณมานี บรรรลือศักดิ์ คุณกุลวรรณ พัยค์ศิริ ตลอดจนพยาบาลที่ปฏิบัติงานตึกสูติกรรม ชั้น 2 โรงพยาบาลวชิรพยาบาลทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อสถานที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว รุ่น 3 คุณอนันต์ มุ่งเจริญสันติกุล ที่เป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยในการท้าวิจัยในครั้งนี้

ท้ายสุดของความสำเร็จในครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่น้อง ที่ให้กำลังใจในการท้าวิจัยปริญญาานิพนธ์จนสำเร็จลงได้ด้วยดี

นางสินี ศิลาวีชรพล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง	6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง	16
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเห็นอกเห็นใจ	18
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเห็นอกเห็นใจ	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเห็นอกเห็นใจ	23
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	29
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	30
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	30
แบบแผนการทดลอง	35
วิธีดำเนินการทดลอง	36

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	36
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล	38
ผลการศึกษาค้นคว้า	38
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	40
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	40
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	40
ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า	40
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	40
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	41
วิธีดำเนินการทดลอง	41
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	42
อภิปรายผล	42
ข้อเสนอแนะ	44
บรรณานุกรม	45
ภาคผนวก	51
ประวัติผู้วิจัย	101

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงแบบแผนการทดลอง One Group Pretest-Posttest Design	35
2 เปรียบเทียบความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลังการใช้ สถานการณ์จำลอง	39
3 เปรียบเทียบคะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลัง การใช้สถานการณ์จำลอง	62
4 แสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางก่อนการทดลอง	63
5 แสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง หลังการทดลอง	62
6 แสดงคะแนนเฉลี่ยความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยด้านภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ของนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง	69

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กระบวนการคิดแก้ปัญหา	13
------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่จำเป็นต่อสังคมที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่สังคมเพื่อ
ดำรงไว้ซึ่งการมีสุขภาพที่ดีของคนในสังคม ตลอดจนช่วยให้การช่วยเหลือดูแลรักษาพยาบาลฟื้นฟู
สุขภาพของคนในสังคมเมื่อยามเกิดการเจ็บป่วยขึ้น ซึ่งจัดว่าเป็นวิชาชีพที่เป็นศาสตร์และศิลปะ
แห่งการช่วยเหลือ เพราะฉะนั้น ความคาดหวังจากคนในสังคมส่วนใหญ่มุ่งจึงคาดหวังในยามที่ตน
เกิดการเจ็บป่วยนั้นจะต้องได้รับบริการที่ดีจากพยาบาลและผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นพยาบาลนั้นจะต้องเป็น
ผู้เปี่ยมไปด้วยความเมตตาปราณี และมีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยเป็นอย่างมาก (Comier and
others. 1986 : v)

คาร์คัพท์ (Carkhuff. 1969 : 173) กล่าวว่า หากบุคคลใดไม่มีความเห็นอกเห็นใจ
ผู้อื่น บุคคลนั้นก็จะมีพื้นฐานที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่น และ เกคินี เทนพิทท์ (2522 : 56)
กล่าวว่า ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของวิชาชีพพยาบาล ซึ่งองค์การการ
พยาบาลแห่งชาติอเมริกัน (National League of Nursing) ได้กำหนดคุณลักษณะของ
พยาบาลที่ดี (ทัศนาศาสตร์ พุทธิทอง. 2532 : 203 ; อ้างอิงมาจาก Reece. 1961 : 172 -
179) ไว้ดังนี้คือ รู้จักปรับตัว ว่องไว มีความสนใจกว้างขวาง ร่าเริง แจ่มใส มีสติรอบคอบ
ให้ความร่วมมือที่ดี กล่าวหาญ สุภาพเรียบร้อย ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ มีแผนในการทำงาน
เชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดลึกซึ้ง เป็นที่ไว้วางใจ มีความมั่นคงทางอารมณ์ กระตือรือร้น
เปิดเผย มีการตัดสินใจที่ดี มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล มีความเป็นอิสระ ซื่อสัตย์สุจริต
มีความเป็นระเบียบ สุขภาพสมบูรณ์ มีความเฉลียวฉลาด มีอารมณ์ขัน มีความอดทน เสียสละ
มีไหวพริบดี รู้จักมัธยัสถ์ และมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของพยาบาลจะช่วยให้ผู้ป่วยได้ระบายความรู้สึกและปัญหาของ
ตนเองออกมา ทำให้พยาบาลได้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยอย่างแท้จริง สามารถให้บริการ
บริการทางการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยให้ผู้ป่วยมีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า
และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ก่อให้เกิดแรงจูงใจ มีความเข้มแข็งและความพยายามที่จะก้าว

ต่อไปสู่จุดมุ่งหมายคือ การมีสุขภาพที่ดี และยังช่วยให้สัมพันธ์ภาพระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วยสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี (Carkhuff and Egan. 1969 : 23) นอกจากนี้ สุปราณี วศินอมร (2532 : 36 - 37) ได้กล่าวว่า พยาบาลคนใดที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย รู้จักเปรียบเทียบว่า ถ้าหากตนเองเป็นผู้ป่วยแล้วจะรู้สึกอย่างไร พยาบาลผู้นั้นก็จะสามารถปฏิบัติงานไปด้วยความราบรื่นและได้รับการยกย่อง ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของวิชาชีพพยาบาลด้วย

จากการสำรวจเบื้องต้นโดยผู้วิจัยขอให้อาจารย์แนะแนวประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จำนวน 168 คน พบว่า มีนักศึกษาพยาบาลจำนวน 42 คน ที่ควรได้รับการพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาพยาบาล จำนวน 168 คน ตอบแบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีคะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยอยู่ในระดับต่ำกว่าเบอร์ด์เซนทิลที่ 25 จำนวน 42 คน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงประสงค์จะพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล เพื่อให้ นักศึกษาได้ เข้าใจถึงความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ป่วยอันจะนำไปสู่การให้การพยาบาลอย่างมีคุณภาพ

วิธีการที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยนั้น สามารถใช้ได้หลายวิธี เช่น การใช้บทบาทสมมติ การใช้ตัวแบบ การใช้สถานการณ์จำลองและการให้คำปรึกษา (Carkhuff. 1983)

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะนำสถานการณ์จำลองมาใช้ในการพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ทั้งนี้เพราะสถานการณ์จำลองเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนโดยที่ประสบการณ์นั้น ๆ ไม่อาจมีโดยตรงในขณะที่เรียน นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่จำลองจากเรื่องจริง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการคิดหาวิธีแก้ไขปัญหา (Cruichshank. 1974 : 17 - 19) ตลอดทั้งสามารถถ่ายโยงการเรียนรู้ที่ได้รับจากการฝึกไปสู่เนื้อหาที่ต้องการได้ (สมพงษ์ จิตระดับ. 2522 : 15 - 21)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะศึกษาว่า ผลของการใช้สถานการณ์จำลองจะสามารถพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลได้หรือไม่ และสามารถพัฒนาได้มากน้อยเพียงใด

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลังการใช้
สถานการณ์จำลอง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

นักศึกษาพยาบาลมีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์
จำลอง

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงผลของการใช้สถานการณ์จำลองในการพัฒนา
ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลและผู้วิจัยคาดว่าจะ เป็นแนวทางแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง
กับวิชาชีพในการช่วยเหลือผู้อื่น (Helping Professional) ให้มีความรู้และทักษะที่จะนำ
สถานการณ์จำลองไปพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538 ที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมาจำนวน 42 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538 ที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยในระดับต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมาจำนวน 12 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร

3. ตัวแปรที่ศึกษา

- 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การการใช้สถานการณ์จำลอง
- 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การการใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง การจำลองสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงพยาบาล แล้วให้นักศึกษาแสดงบทบาทตามลำดับของสถานการณ์นั้น และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้วิเคราะห์ อภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับบทบาทที่แสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย โดยมีขั้นตอนการการใช้สถานการณ์จำลอง ดังนี้

1.1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลองให้นักศึกษาทราบและผู้วิจัยเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้ จากนั้นผู้วิจัยและนักศึกษาช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท และให้นักศึกษาศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมายก่อนการแสดง

1.2 ขั้นดำเนินการกิจกรรม ผู้วิจัยให้นักศึกษาแสดงบทบาทตามลำดับเหตุการณ์ที่กำหนด

1.3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล ภายหลังจากที่นักศึกษาแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้ว ผู้วิจัยให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก วิเคราะห์ และอภิปรายเกี่ยวกับบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนด ตลอดทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย

1.4 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

2. ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย (Empathy) หมายถึง การแสดงออกของนักศึกษาพยาบาลที่แสดงให้ผู้ป่วยทราบว่า นักศึกษาพยาบาลเข้าใจความรู้สึกของผู้ป่วยและสามารถรับรู้สภาพความเจ็บป่วยที่ทำให้ผู้ป่วยเกิดความรู้สึกนั้น ๆ ในการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลนั้นจะครอบคลุมทั้งการแสดงออกทางภาษาถ้อยคำ (Verbal) และภาษาท่าทาง (Non - Verbal) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ภาษาถ้อยคำ หมายถึง การกล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะต่าง ๆ
จำแนกตามระดับ ดังนี้

ระดับ 1 ได้แก่ การกล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะเป็นคำถาม
คำตอบในเชิงปฏิเสธ ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้ป่วยพูด สร้างความสะเทือนใจให้แก่ผู้ป่วย การให้
คำแนะนำ

ระดับ 2 ได้แก่ การกล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะมุ่งสนใจเนื้อหา
ของข้อความที่สื่อสารกัน ไม่สนใจความรู้สึกของผู้ป่วย

ระดับ 3 ได้แก่ การกล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะ เป็นการสะท้อน
ความรู้สึกและ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของผู้ป่วย

ระดับ 4 ได้แก่ การกล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะ เป็นการสะท้อน
ความรู้สึกและ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของผู้ป่วยและมีการแนะแนวทางการปฏิบัติ

2.2 ภาษาท่าทาง หมายถึง การแสดงออกที่ไม่ใช้ถ้อยคำซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 การแสดงออกทางสีหน้าและการสบตา ได้แก่ การแสดงสีหน้าได้
เหมาะสมกับเรื่องที่พูดรวมทั้งการประสานสายตากับคู่สนทนา การมองคู่สนทนาอย่างเหมาะสม
โดยสบสายตาอย่างเป็นมิตรและเปลี่ยนไปมองที่อื่นบ้าง ไม่หลบตา ไม่จ้องหน้า หรือสบตาคู่
สนทนาอยู่ตลอดเวลา

2.2.2 การแสดงท่าทาง ได้แก่ การแสดงท่าทางที่เหมาะสมประกอบการพูด
การตั้งใจฟังเมื่อผู้ป่วยพูด การพยักหน้า การโน้มตัวเข้าหาผู้ป่วยขณะฟังและสนทนากับผู้ป่วย

2.2.3 การใช้ระดับน้ำเสียง ได้แก่ การพูดด้วยระดับน้ำเสียงที่ตั้ง
พอสมควร ไม่พูดด้วยเสียงที่ราบเรียบเกินไป ระดับเสียงสัมพันธ์กับท่าทางที่แสดงออก

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการศึกษารายการครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเห็นอกเห็นใจ
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเห็นอกเห็นใจ
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเห็นอกเห็นใจ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง

1.1.1 ความหมายของสถานการณ์จำลอง

ชูลทซ์ (วิชรีพร จัปเกตุ. 2534 : 7 ; อ้างอิงมาจาก Schultz. 1972 :

4) กล่าวถึงการใช้สถานการณ์จำลองว่า เป็นการปฏิบัติการที่ใช้แบบจำลองหรือกระบวนการต่าง ๆ ทำให้คล้ายคลึงกับสภาพที่เป็นจริง โดยฝึกให้ผู้เรียนหรือผู้อยู่ในสถานการณ์ได้ฝึกปฏิบัติและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเอง และยังทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ

เบคซ์ และมอนโร (Beck and Monroe. 1977 : 45 - 49) กล่าวถึงสถานการณ์จำลองว่า หมายถึง กระบวนการซึ่งมีรูปแบบที่คล้ายคลึงสภาพความเป็นจริงโดยสร้างขึ้นเพื่อจะทดสอบสมรรถภาพหรือเพื่อการสอน

โจนส์ (Jones. 1982 : 5) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองเป็นเหตุการณ์หนึ่งซึ่งไม่ใช่การสอนโดยครู แต่เป็นเหตุการณ์ที่มีนักเรียนเป็นผู้เข้าร่วมในเหตุการณ์นั้น และเป็นผู้ที่ทำให้เหตุการณ์นั้นดำเนินต่อไปโดยได้รับมอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานสังคมและความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องอยู่ในสถานการณ์นั้น ซึ่งต้องมีการแก้ปัญหาและการตัดสินใจรวมอยู่ด้วย ส่วนครูจะเป็นผู้กำหนดเวลาเริ่มต้น

และการสิ้นสุดของสถานการณ์ ตลอดทั้งอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญของสถานการณ์นั้น ๆ และกำหนดบทบาทของผู้ร่วมสถานการณ์ว่า ใครทำหน้าที่อะไร และมีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องใดบ้าง

อัญชลี แจ่มเจริญ (2522 : 5) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจาก ผู้บอก ผู้แสดง มาเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักใช้ความคิดและมีส่วนร่วมในการเรียนให้มากที่สุด โดยผู้สอนจะสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหา แล้วให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาจากสถานการณ์นั้นด้วยตนเอง ผู้สอนจะต้องสร้างสถานการณ์นั้น ๆ ราวกับว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนเองโดยเฉพาะเมื่อผู้เรียนมีโอกาสใช้ความคิดอย่างอิสระ เขาย่อมจะทราบว่าความคิดเห็นของเขานั้นเป็นอย่างไร ถูกต้อง ผิดพลาด หรือเหมือนเพื่อน ๆ คนอื่น ๆ อย่างไรก็ตามการร่วมมือกับเพื่อน ๆ และอาจารย์ผู้สอน จึงนับได้ว่า การใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีที่เอื้อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

ทศนา แคมมณี (2522 : 202) ได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองไว้ว่า หมายถึง การจำลองสถานการณ์หรือการสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงแล้วให้นักเรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น และให้นักเรียนมีปฏิกริยาโต้ตอบกัน วิธีการนี้จะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสทดลองแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงนักเรียนอาจไม่กล้าแสดงเพราะเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับมากเกินไป

จากความหมายของสถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าสถานการณ์จำลองคือ การสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาแล้วให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาจากสถานการณ์นั้น ๆ ด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้รู้จักใช้ความคิด

1.1.2 ความมุ่งหมายในการใช้สถานการณ์จำลอง

อัญชลี แจ่มเจริญ (2522 : 5) กล่าวถึง ความมุ่งหมายในการใช้สถานการณ์จำลองไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้พบและรู้จักแก้ปัญหาซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมี

ประสิทธิภาพ

2. เพื่อให้ผู้เรียนหัดคิดสามารถนำเหตุผลมาอภิปรายเพื่อประกอบการตัดสินใจ
3. เพื่อพัฒนาผู้เรียนในการทำงานร่วมกัน รู้จักวิพากษ์วิจารณ์และอดทนต่อการถูกวิจารณ์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีวินัยในตนเอง สำนึกถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
4. เพื่อเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนการสอน จากการฟังครูผู้สอนแต่ผู้เดียวมาเป็นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น

เช (Shay, 1980 : 27) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองสร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

1. เพื่อใช้ในการสร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง (To Break the Ice) โดยใช้สถานการณ์จำลองในการแนะนำให้นักเรียนรู้จักซึ่งกันและกัน และรู้จักกันมากขึ้น หรือใช้แนะนำวิชาที่เรียน กิจกรรมบางอย่าง สามารถใช้ในการสร้างบรรยากาศ ซึ่งช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในห้องเรียน การเลือกให้สถานการณ์จำลองเพื่อจุดมุ่งหมายนี้ ควรจะมีข้อจำกัดโดยจัดเป็นกิจกรรมสั้น ๆ ที่ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 - 2 ชั่วโมงการเรียนการสอน
2. เพื่อที่จะบอกความจริง (To Impart Facts) สถานการณ์จำลองที่นำมาใช้ในการสอน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงนั้นจะไม่ใช้เพียงสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งเท่านั้น จะใช้หลาย ๆ สถานการณ์ประกอบกัน เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ และประสบการณ์มากขึ้น
3. เพื่อพัฒนาความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ (To Develop Empathic Sensitivity) สถานการณ์จำลองสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาความรู้สึกเห็นอกเห็นใจและเข้าใจบุคคลอื่น
4. เพื่อสำรวจอนาคต (To Explore the Future) ความซับซ้อนของสถานการณ์จำลองที่ใช้ในห้องเรียน สามารถออกแบบเพื่อทำนายหรือเพื่อเพิ่มประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอนาคตให้นักเรียนได้ จากหรือสถานการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นในอนาคตสามารถจำลองให้อยู่ในแบบจำลองหรือความคิดรวบยอด เพื่อก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์หรือการวิเคราะห์อนาคตที่คาดว่าจะเป็นไปได้ กิจกรรมเหล่านี้จะใช้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ และเพิ่มความสามารถในการแก้ปัญหาให้มากขึ้น

จากความมุ่งหมายในการสร้างสถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สถานการณ์จำลองสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาความรู้ ความรู้สึก ตลอดจนทั้งประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีสายตากว้างไกล มีเหตุผลและสามารถแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี

1.1.3 ขั้นตอนในการสร้างสถานการณ์จำลอง

ทเวลเคอร์ (สมบูรณ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา. 2525 : 17 - 20 ; อ้างอิงมาจาก Twelker. 1969 : 64 - 70) กล่าวว่า การสร้างสถานการณ์จำลองมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดขอบเขตปัญหาการสอน โดยผู้สร้างจะต้องรู้และเข้าใจว่าปัญหานั้นคืออะไร ปัญหาที่กำหนดนั้นมีจุดมุ่งหมายอย่างไร และจะใช้สภาวะแวดล้อมอะไรเป็นแรงจูงใจที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหา
2. พิจารณาว่าจะใช้กับบุคคลใด จำนวนเท่าใด ใช้เครื่องมืออะไร มีวิธีการอย่างไร ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างไร การดำเนินการจะเป็นรูปใด มีสิ่งใดที่จะช่วยอำนวยความสะดวกได้บ้าง และปรับสถานการณ์จะเป็นไปในแนวใด
3. ปรับสถานการณ์เข้าสู่ปัญหา เพื่อจะให้ปัญหานั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์จะต้องอาศัยสภาพการณ์ที่พิจารณาแล้วว่าเหมาะสมกับปัญหา หรือเลือกวิธีการให้สอดคล้องกับปัญหา เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด
4. กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้อยู่ในรูปของพฤติกรรมที่สามารถวัดได้
5. กำหนดเกณฑ์การวัดผล โดยการวัดพฤติกรรมของผู้เรียน โดยแบ่งเกณฑ์การวัดเป็น 2 แบบ คือ เกณฑ์การวัดผลขั้นสุดท้ายในการเรียน และเกณฑ์การวัดระดับความสามารถที่เปลี่ยนแปลงไป
6. ขึ้นเสนอผลของการใช้สถานการณ์จำลอง
7. ขึ้นเลือกชนิดของเครื่องมือที่จะนำมา เป็นส่วนประกอบในสถานการณ์จำลอง เช่น ใช้เครื่องช่วยสอน หนังสืออ่านประกอบ เกม หรือการแสดงบทบาท เป็นต้น
8. ขึ้นพัฒนาสถานการณ์จำลองโดยเลือกใช้สื่อหลายประเภท และพิจารณาเลือกสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดมาเป็นเครื่องมือ
9. ขึ้นพัฒนาระบบของสถานการณ์จำลอง โดยพิจารณาหาข้อบกพร่องของแต่ละขั้นตอนเพื่อนำไปแก้ไขสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นให้สมบูรณ์มากที่สุด

10. ชั้นทดลองใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อหาข้อบกพร่องหรือข้อจำกัดของสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น อาจทดลองใช้กับผู้รับการทดลองเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล
11. ชั้นปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขสถานการณ์จำลองภายหลังการทดลอง ถ้าหากพบข้อบกพร่องต้องทำการปรับปรุงให้เหมาะสม
12. ชั้นใช้สถานการณ์จำลองเป็นอุปกรณ์หรือกิจกรรมในการสอนจริง ซึ่งผู้สร้างจะต้องดูประสิทธิภาพของสถานการณ์จำลองนั้นด้วย
13. ชั้นปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สถานการณ์จำลองเหมาะสมกับสภาพการณ์ในอนาคต โดยการนำสถานการณ์ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการเรียนการสอน พร้อมทั้งปรับปรุงสถานการณ์จำลองให้ทันสมัยอยู่เสมอ

สุพิน บุญชูวงศ์ (2531 : 85 - 87) ได้ระบุนขั้นตอนของการใช้สถานการณ์จำลองไว้ดังนี้

1. ขั้นสำรวจและวิเคราะห์ ก่อนสร้างสถานการณ์จำลองต้องศึกษา และสำรวจจุดประสงค์ว่า ต้องการให้ผู้เรียนรู้เรื่องใดบ้าง ศึกษาสถานการณ์ต่าง ๆ เมื่อได้พิจารณาและศึกษาเป็นอย่างดีแล้ว นามวิเคราะห์ว่า สถานการณ์นั้นจะมีผลต่อการเรียนรู้อะไรและจะให้ผลเสียอะไร สถานการณ์ที่นำมาวิเคราะห์นั้นใกล้เคียงกับความจริงแค่ไหน เพื่อให้สถานการณ์นี้มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้มากที่สุด
2. ขั้นการกำหนดจุดประสงค์ ในการกำหนดจุดประสงค์นั้นมุ่งให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอะไร เมื่อผู้เรียนเรียนรู้จากสถานการณ์แล้ว ผู้เรียนจะเป็นอย่างไร การสร้างสถานการณ์จำลองนั้นก็จะต้องสร้างให้ตรงกับจุดประสงค์
3. ขั้นการเลือกสถานการณ์ สถานการณ์ที่เป็นจริงและสามารถจำลองมาใช้ในชั้นเรียน ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ข้างต้น พิจารณาเลือกและสามารถนำสถานการณ์ที่เป็นจริงมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับการใช้ในชั้นเรียน โดยสถานการณ์จำลองนั้นได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกวิเคราะห์ คิดลึกลง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และทักษะที่ต้องการที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด
4. ขั้นการกำหนดโครงสร้างของสถานการณ์จำลอง การกำหนดโครงสร้างของสถานการณ์จำลอง ประกอบด้วยสิ่งสำคัญดังนี้

- 4.1 การกำหนดจุดประสงค์ของสถานการณ์จำลอง
- 4.2 กำหนดบทบาทของผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคน
- 4.3 เตรียมข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็น เนื้อหา
- 4.4 กำหนดสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เห็นเหมือนจริงในสังคม
- 4.5 ลำดับขั้นของเหตุการณ์ เวลา และปัญหาจากสถานการณ์
- 4.6 จบสถานการณ์ สรุปอภิปราย

5. ขั้นการสร้างและออกแบบสื่อการเรียนรู้และสร้างกฎเกณฑ์ การสร้างและออกแบบสื่อการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบกิจกรรม เช่น บัตรคำ รูปภาพ บัตรคำสั่ง เป็นต้น สื่อการเรียนรู้จะสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดในกิจกรรม ควรวางเงื่อนไขแต่ละขั้นตอนของการแสดงว่าต้องกำหนดการเล่นตามลำดับเหตุการณ์นั้น ๆ อย่างไร

6. ขั้นการทดลองใช้ เมื่อสร้างสถานการณ์เสร็จแล้ว ควรนำสถานการณ์จำลองนั้นไปใช้กับผู้เรียนกลุ่มอื่น เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่อง ด้านวิธีการ ภาษา ตลอดจนการใช้สื่อ และเงื่อนไขต่าง ๆ ว่าควรแก้ไขและปรับปรุงในแง่ใดบ้างเพื่อให้ได้สถานการณ์จำลองที่สมบูรณ์เหมาะสมที่จะนำไปใช้กับผู้เรียนแต่ละวัยได้อย่างเหมาะสม

จากขั้นตอนในการสร้างสถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การสร้างสถานการณ์จำลองมีขั้นตอนดังนี้ ต้องศึกษาปัญหาและกำหนดจุดประสงค์ว่า ต้องการให้ผู้เรียนรู้เรื่องใดบ้าง เลือกสถานการณ์ที่เป็นจริงและสามารถจำลองมาใช้ในการเรียนโดยให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ กำหนดโครงสร้างของสถานการณ์จำลอง สร้างและออกแบบสื่อเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบกิจกรรม จากนั้นจึงนำสถานการณ์จำลองไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องหรือข้อจำกัด แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ได้สถานการณ์จำลองที่สมบูรณ์เหมาะสมที่จะนำไปใช้กับผู้เรียน

1.1.4 ข้อควรคำนึงเกี่ยวกับการสร้างสถานการณ์จำลอง

ธารงค์ น่วมศิริ (2527 : 22 - 23) ได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงเกี่ยวกับการสร้างสถานการณ์จำลองไว้ดังนี้

1. ถ้าหากสามารถหาความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ได้มากเพียงใดจะช่วยให้เราสามารถสร้างสถานการณ์จำลองเหมาะสมได้มากขึ้นเพียงนั้น

2. ผู้สร้างสถานการณ์จำลองจะต้องศึกษาสถานการณ์จำลองที่คนอื่นสร้างให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนจะสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นเอง ถ้าสามารถศึกษาได้มากเพียงใด ก็จะสามารถสร้างสถานการณ์จำลองได้ดีเพียงนั้น

3. สถานการณ์จำลองที่เป็นไปได้หรือคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด จะเป็นสภาพการณ์จำลองที่ดีที่สุดที่เราต้องการเช่นกัน

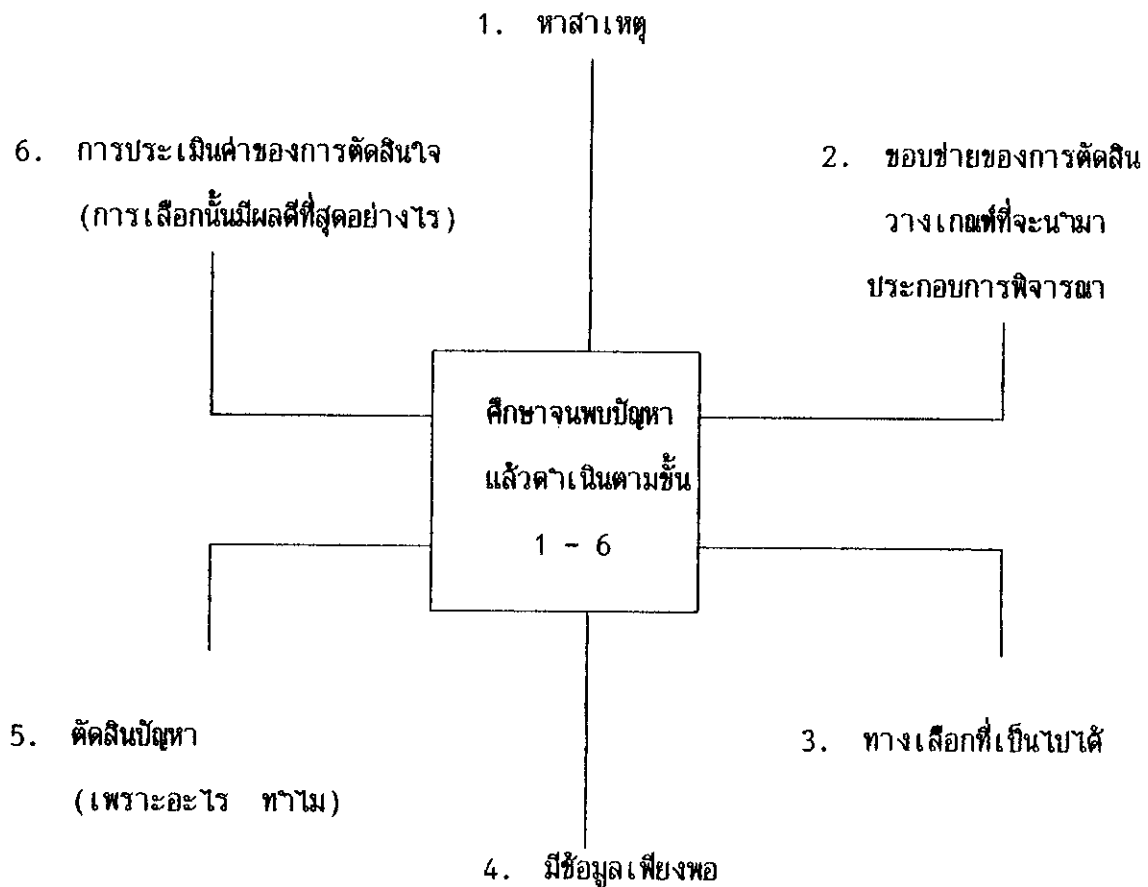
4. ส่วนประกอบต่าง ๆ ของเครื่องมือในสถานการณ์จำลองไม่ใช่จุดหมายปลายทาง แต่เป็นเพียงสื่อที่จะนำสถานการณ์จำลองไปสู่จุดหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.1.5 ขั้นตอนในการใช้สถานการณ์จำลอง

สุภา กิจจาทร (2521 : 82 - 87) ได้เสนอแนะวิธีการใช้หรือการเสนอสถานการณ์จำลองไว้ดังนี้คือ

1. การเสนอสถานการณ์จำลองต่อผู้เรียนนั้นอาจทำได้ดังต่อไปนี้
 - 1.1 เสาะหาสิ่งถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
 - 1.2 ำให้ดูรูปภาพแล้วเสาประกอบ
 - 1.3 ำให้ดูภาพซึ่งลำดับตามเหตุการณ์
 - 1.4 ำให้ดูภาพยนตร์สถานการณ์ที่เกิดขึ้น
 - 1.5 ำให้ดูจากสถานที่ที่ตกแต่งให้เหมือนสถานที่จริงและมีผู้แสดงบทบาทด้วย
 - 1.6 ำให้ดูจากการแสดงบทบาท
2. กระบวนการคิดแก้ปัญหา

เมื่อผู้เรียนได้ฟังหรือดูสถานการณ์จำลองมาแล้ว จะต้องนำมาคิดแก้ปัญหา การคิดนั้นมิใช่ว่าพอรู้ปัญหาแล้วตอบได้ทันทีเลย จะต้องค้นคว้าหาเหตุผลของความคิดนั้น ๆ แนวทางที่จะช่วยให้ใช้ความคิดมีขั้นตอนดังนี้

ภาพประกอบ 1 กระบวนการคิดแก้ปัญหา

3. ขั้นตอนของการดำเนินการใช้สถานการณ์จำลองมีดังนี้

3.1 ผู้สอนเสนอสถานการณ์ที่จะนำมาซึ่งปัญหา

3.2 นักศึกษาศึกษาปัญหาและแนวทางที่จะตัดสินใจตามขั้นตอนจนได้ข้อสรุปของการแก้ปัญหา การแก้ปัญหาไม่ควรแบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่มย่อยให้ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นหรืออาจให้แต่ละบุคคลคิดแล้วแต่จุดประสงค์ที่ผู้เสนอปัญหาต้องการ

3.3 นักศึกษาทั้งหมดร่วมกันเสนอแนวทางแก้ปัญหาซึ่งอาจเป็นตัวแทนของกลุ่ม

3.4 นักศึกษาและผู้สอนร่วมกันสรุปแนวคิดต่าง ๆ เหล่านี้

อัญชลี แจ่มเจริญ (2522 : 6) เสนอขั้นตอนในการใช้สถานการณ์จำลองไว้ดังนี้

1. ผู้สอนเสนอสถานการณ์จำลองเป็นปัญหาให้ผู้เรียนต้องชบคิดด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

2. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 7 - 8 คน เพื่อศึกษาปัญหา

3. ผู้เรียนศึกษาปัญหาและรู้ถึงประเด็นของปัญหา ช่วยกันแก้ไขตามขั้นตอนที่ได้เสนอไว้ในเรื่องกระบวนการคิดแก้ปัญหา

4. ตัวแทนของกลุ่มทั้งหมดร่วมกันเสนอแนวทางแก้ปัญหา (อาจใช้ตัวแทนหรือสมาชิกทุกคนร่วมกันเสนอแนวคิดก็ได้)

5. ครูและผู้เรียนร่วมสรุปแนวคิดต่าง ๆ

สมพงษ์ จิตระดับ (2522 : 15 - 21) กล่าวถึงขั้นตอนในการใช้สถานการณ์จำลองในชั้นเรียน ไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียม เป็นขั้นที่เริ่มนำเข้าสูบทเรียน โดยการให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่ผู้เรียน การเล่าเรื่องสรุปของสถานการณ์ที่นำมาใช้ บอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รู้ แนะนำรูปแบบของสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น ประสพการณ์ข้อมูล ความเข้าใจเบื้องต้น การแบ่งกลุ่ม การทำความเข้าใจกับการเกณฑ์กติกาต่าง ๆ บทบาทของผู้เรียนบางคน เป็นต้น

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม ในขั้นนี้ผู้เรียนจะปฏิบัติตามกิจกรรมที่ระบุไว้ตามบทบาทที่ได้รับ

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลง ครูควรนำให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ประสพการณ์ต่าง ๆ ในขณะปฏิบัติกิจกรรม สาเหตุและผลที่เกิดขึ้นของกิจกรรมความสัมพันธ์ระหว่างกฎเกณฑ์กติกา การเปรียบเทียบข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการศึกษาร่วมกัน

4. ขั้นสรุป เน้นให้ผู้เรียนเปรียบเทียบเนื้อหาของสิ่งที่เรียนรู้กับชีวิตจริง การประยุกต์เชื่อมโยงเหตุการณ์จริงกับสถานการณ์จำลองให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

โจนส์ (Jones. 1982 : 3 - 4) ได้เสนอแนะวิธีการนำสถานการณ์จำลองมาใช้ประกอบการเรียนการสอนซึ่งสามารถดำเนินการได้ตามลำดับ ดังนี้

1. การเตรียมตัว ซึ่งประกอบด้วยเตรียมตัวในชั้นเรียน และการเตรียมตัวที่บ้าน

1.1 การเตรียมตัวนักเรียน

ครูแนะนำเกี่ยวกับ "สถานการณ์" ในสถานการณ์จำลอง

1.2 การเตรียมตัวที่บ้าน (ก่อนที่กิจกรรมสถานการณ์จำลองจะเกิดขึ้น)

ผู้เรียนจะศึกษารายละเอียดของข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ เพื่อเตรียมตัวค้นคว้าหรือหาอุปกรณ์เพิ่มเติม อ่านหรือเขียนจดหมาย อ่านย่อ หรือคิดข่าวจากหนังสือพิมพ์

2. การจัดกิจกรรมแบบสถานการณ์จำลอง ซึ่งอาจกินเวลาตั้งแต่ 1 - 3 ชั่วโมง

3. การติดตามผล ซึ่งประกอบด้วย การติดตามผลทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน

3.1 การติดตามผลที่บ้าน

ผู้เรียนพิจารณาถึงคำถามเพื่อการอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์จำลอง ผู้เรียนทำงานเขียนเกี่ยวกับการใช้ภาษา

3.2 การติดตามผลในชั้นเรียน

การอภิปรายเกี่ยวกับการแก้ปัญหาหรือประเด็นสำคัญอื่นๆ ในสถานการณ์จำลอง ครูให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการใช้ภาษาที่เป็นปัญหา

1.1.6 ประโยชน์ของสถานการณ์จำลอง

สมบูรณ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2525 : 17 - 18) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

1. สามารถสร้างอารมณ์และสร้างทัศนคติให้เป็นตามวัตถุประสงค์ได้
2. สถานการณ์จำลองยังสามารถรวมเอาพฤติกรรมที่จะชี้ความสามารถและความจำของผู้เรียนไว้ด้วยกัน คือ ผู้เรียนจะพัฒนาทั้งความจำและขีดความสามารถ
3. สถานการณ์จำลองจะจูงใจให้ผู้เรียนประกอบกิจการได้นาน
4. ผู้เรียนจะสามารถเลือกสนองต่อสภาพการณ์ทางสังคมจากสถานการณ์จำลองได้
5. สถานการณ์จำลองจะช่วยปรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนให้เข้ากันได้เป็นอย่างดีและเป็นไปตามความต้องการ
6. สถานการณ์จำลองดึงความสนใจของผู้เรียนไว้ได้ทั้งในการทำงานแบบฝึกหัด และในการเรียนเนื้อหาหลายอย่าง

ครุคแซงค์ (সাংস্কৃতিক সংস্করণ, 2522 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Cruickshank.

1972) กล่าวถึง ประโยชน์ของสถานการณ์จำลองไว้ดังนี้

1. ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ซึ่งแสดงออก ภายใต้อสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
2. จากการปฏิบัติของผู้เรียนในสถานการณ์จำลองจะสามารถบอกได้ว่าเขาได้นำหลักการหรือทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้วไปใช้เพียงใดอย่างไร
3. เป็นวิธีการให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียน โดยที่ประสบการณ์นั้น ๆ ไม่อาจมีโดยตรง ในขณะที่อยู่ในสถานศึกษา เช่น การแก้ปัญหาที่ปรากฏในชีวิตจริงในสังคม การสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมา จึงเป็นวิธีที่ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการคิดหาวิธีแก้ปัญหาเหล่านั้น
4. เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบเฉพาะความจริงที่เลือกสรรแล้ว และมีระดับความยากง่าย ความสลับซับซ้อนที่เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน
5. ผู้เรียนจะได้มีประสบการณ์ได้ฝึกงานสิ่งที่ถ้าเป็นสภาพแท้จริงแล้วจะเสี่ยงภัยอันตรายมากแต่เมื่อสถานการณ์นั้นถูกจำลองมาผู้เรียนจะสามารถฝึกและมีประสบการณ์ได้โดยไม่มีอันตรายใด ๆ
6. เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทางสติปัญญาและทางอารมณ์ได้ดีกว่าวิธีสอน

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง

1.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ณัฐรา ระภาพล (2535 : 56 - 57) ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลอง ที่มีต่อวินัยในห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีนันทบุรี จังหวัดนันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลองมีวินัยในห้องเรียนเพิ่มขึ้น มากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัชรินทร์ จัปเกตุ (2534 : 36 - 40) ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมพรรยอนุสรณ์

จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีความเสียสละเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนอเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จันทวิช พันธุ์สุข (2533 : 41) ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโป่งแดง จังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาพบว่า การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองทำให้นักเรียนมีความสนใจในอาชีพอิสระเพิ่มขึ้นมากกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธารงศ์ น่วมศิริ (2527 : 53) ได้ศึกษาทดลองใช้ข่าวหนังสือพิมพ์รายวันสร้างเป็นสถานการณ์จำลองงานการสอนจริยศึกษาเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเจริญอนุสรณ์ 1 จังหวัดอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2526 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลองมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศีกฤทธิ บุชบา (2526 : 62) ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองในการสอนวิชาสังคมศึกษาหน่วยปัญหาโลกปัจจุบันที่มีต่อเจตคติต่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีเจตคติต่อการสอนวิชาสังคมหน่วยปัญหาโลกปัจจุบันเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมบุรณ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2525 : 57 - 58) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหน่วยการทามาหากินโดยใช้วิธีการสอนแบบใช้และไม่ใช้สถานการณ์จำลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบใช้สถานการณ์จำลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.1.2 งานวิจัยต่างประเทศ

โพสต์มา (ณัฐรา ระกาพล, 2535 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Postma, 1974 : 4712 - 4713) ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองในการสอนวิชาสังคมศึกษา

ที่มีต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาและเจตคติต่อการใช้สถานการณืจำลองของครูและนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณืจำลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาเพิ่มขึ้น ส่วนเจตคติที่มีต่อการใช้สถานการณืจำลองของครูและนักเรียนพบว่า ครูที่เข้าร่วมในการศึกษามีความพอใจเกี่ยวกับการใช้สถานการณืจำลองและมีความเห็นว่าสถานการณืจำลองเป็นวิธีการที่มีประโยชน์ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนตามความสามารถของเขาเอง เป็นวิธีการที่ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้ได้แสดงออก ทำให้ผู้เรียนมีความคิดที่แตกฉานในการแก้ปัญหา ส่วนความรู้สึกรักของนักเรียนที่มีต่อการใช้สถานการณืจำลองพบว่า นักเรียนมีเจตคติในทางบวกต่อวิธีการสอนนี้ มีความสนใจและเพลิดเพลินกับการได้ทำงานร่วมกันและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างกระตือรือร้น

เกลเลอร์ (ฮารงค์ น่วมศิริ, 2527 : 35 ; อ้างอิงมาจาก Geller, 1978 : 219 - 235) ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณืจำลองเพื่อปลูกฝังความเชื่อฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้สถานการณืจำลองพร้อมทั้งใช้วิดิทัศน์ประกอบด้วยกับกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณืจำลองมีความเชื่อฟังเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สถานการณืจำลองเป็นวิธีการที่มีประโยชน์และทำให้ประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง ได้รู้จักคิด รู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและผู้อื่นมากยิ่งขึ้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเห็นอกเห็นใจ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเห็นอกเห็นใจ

2.1.1 ความหมายของความเห็นอกเห็นใจ

ฟาริดา อิบราฮิม (2525 : 76) ได้ให้ความหมายของความเห็นอกเห็นใจว่าเป็นพฤติกรรมที่ออกมาจากจิตใต้สำนึกของพยาบาลที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจเกี่ยวกับทุกข์ร้อนและความวิตกกังวลของผู้ป่วย ทั้งนี้เพราะพยาบาลมีความเข้าใจในความรู้สึกและแปลความหมาย

ของความรูสึกนั้น ๆ ด้รับรู้ตลอดทั้งเข้าใจความรู้สึกทุกที่ร้อนของผู้ป่วยคล้ายเป็นความทุกข์ของตนเอง ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกว่าเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ไปกับผู้ป่วยด้วยความรู้สึกเห็นอกเห็นใจที่พยาบาลแสดงออกอย่างเปิดเผย จะช่วยให้ผู้ป่วยมองเห็นความจริงใจของพยาบาลในฐานะผู้ช่วยเหลือได้อย่างชัดเจน

จินตนา ยูนิพันธ์ (2529 : 11) ด้อธิบายว่า ความเห็นอกเห็นใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ในทางที่เข้าใจรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นมิใช่เพียงการเข้าใจความหมายของคำพูดของผู้อื่นเท่านั้นแต่เป็นการที่มีความรู้สึกเหมือนผู้อื่นชั่วคราว

บุญศรี ปรารบณศักดิ์ และ ศิริพร จิรวัดกุล (2536 : 80 - 81) กล่าววว่า ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย หมายถึง การที่พยาบาลแสดงให้ผู้ป่วยเข้าใจว่า พยาบาลเข้าใจว่าผู้ป่วยรู้สึกอย่างไร ทำไมจึงรู้สึกเช่นนั้น ซึ่งการที่พยาบาลจะทำเช่นนั้นได้ พยาบาลจะต้องมีความสามารถในการเข้าถึง "โลก" ของผู้ป่วย ตามความรู้สึกจริงที่ผู้ป่วยมีอยู่ โดยที่พยาบาลจะไม่เอาความรู้สึกส่วนตัวของพยาบาลเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย

โรเจอร์ส (Roger. 1969) กล่าววว่า ความเห็นอกเห็นใจเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งของสัมพันธภาพของการช่วยเหลือ เป็นการแสดงออกของผู้ให้บริการที่แสดงงให้เห็นว่า ผู้ให้บริการสามารถรับรู้ เข้าใจ ความคิดความรู้สึกของผู้รับบริการ และสามารถสื่อให้ผู้รับบริการทราบถึงความคิดและความคิดดังกล่าว

ทัว์เนีย (Ludeman. 1968 : 278 ; อ้างอิงมาจาก Tournier. 1957) กล่าวถึงความเห็นอกเห็นใจวว่า เป็นสิ่งที่สำคัญอันดับแรกในการเปิดใจที่จะรู้จักโลกของบุคคลอื่น เช่น เรียนรู้จักวว่า ผู้ป่วยมิใช่เพียงภาพของผู้ป่วยที่เป็นอยู่เท่านั้น แต่เรียนรู้จักผู้ป่วยในฐานะที่เขาเป็นบุคคลหนึ่ง

คาลิสซ์ (Kallisch. 1973 : 1548) กล่าววว่า พื้นฐานของความเห็นอกเห็นใจเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้สึกกับผู้อื่น เพื่อที่จะเข้าใจเขาอย่างแท้จริง มิใช่เป็นการสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง

คาร์คัฟฟ์ (Carkhuff. 1983 : 58) กล่าววว่า ความเห็นอกเห็นใจเป็นคำพูดและท่าทางที่ผู้ให้คำปรึกษาแสดงออกให้ผู้รับบริการปรึกษาทราบวว่า ผู้ให้คำปรึกษากำลังรับฟังและเข้าใจ

ผู้รับคำปรึกษาพร้อมทั้งแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้คำปรึกษาเห็นอกเห็นใจผู้รับคำปรึกษาราวกับเป็น
ประสบการณ์ของผู้ให้คำปรึกษาเอง

2.1.2 การพยาบาลและความเห็นอกเห็นใจ

สิ่งสำคัญในการพยาบาลผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพจะสัมพันธ์กับความสามารถ
ของพยาบาลที่จะเข้าใจผู้ป่วยทั้งด้านความคิดอารมณ์และรับรู้สิ่งต่าง ๆ จากความเห็นหรือข้อคิด
ของผู้ป่วยได้โดยไม่สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง นอกจากนี้ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยยังเป็นสิ่ง
จำเป็นยิ่งสำหรับพยาบาลในการสร้างสัมพันธภาพที่ระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วยอีกด้วย (Noyes.
1964 : 34)

การพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ช่วยเหลือผู้อื่นซึ่งผู้ทำหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือ
ควรจะต้องมีความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) เคารพในความเป็นมนุษย์ของบุคคลอื่น (Respect)
มีความรู้สึกอบอุ่น (Warmth) จริงใจ (Genuineness) เปิดเผยตนเอง (Self-disclosure)
พูดให้ตรงประเด็น (Concreteness) เผชิญหน้า (Confrontation) ได้อย่างเหมาะสม และมี
สัมพันธภาพที่ใกล้ชิด (Immediacy of Relationship) (Lamonica and other. 1976 :
447 ; อ้างอิงมาจาก Carkhuff. 1969)

ความเห็นอกเห็นใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสัมพันธภาพเพื่อการช่วยเหลือ
(Helping Relationship) (Handerson. 1966 : 55 - 56) เมื่อพยาบาลมีความเห็นอก
เห็นใจผู้ป่วยและผู้ป่วยได้รับรู้ว่าพยาบาลเข้าใจเขา สนใจเรื่องราวเกี่ยวกับปัญหาความเจ็บป่วย
ของเขา รับรู้ว่าเขารู้สึกอย่างไร ผู้ป่วยก็จะเกิดความเชื่อถือและไว้วางใจพยาบาล ทำให้การติดต่อ
สื่อสารเป็นไปอย่างเปิดเผย ซึ่งจะช่วยให้พยาบาลสามารถเข้าใจความต้องการความช่วยเหลือของ
ผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องและสามารถให้การพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยส่งเสริมความ
รู้สึกที่ดำเนินการดำเนินสัมพันธภาพเพื่อการช่วยเหลือระหว่างผู้ป่วยกับพยาบาล (วันเพ็ญ เกื้อหนุน.
2531 : 8 - 9)

นอกจากนี้ ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยยังเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่จะบ่งบอกถึงคุณภาพ
ของการพยาบาล ซึ่งมาลี สนธิเกษตริน (2532 : 124) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง
ในการให้การพยาบาลแก่ผู้รับบริการที่มีคุณภาพ คือ การให้การพยาบาลด้วยความเห็นอกเห็นใจและ

บุญศรี ปราบฉกัคดี และศิริพร จิรวัดกุล (2533 : 82) ได้กล่าวว่า ในการที่พยาบาล จะสามารถให้การพยาบาลด้วยความเห็นอกเห็นใจได้นั้นพยาบาลจะต้องรับฟังผู้ป่วยอย่างตั้งใจ และถามตนเองว่า ขณะนี้ผู้ป่วยกำลังรู้สึกอย่างไร เขามองปัญหาของเขาอย่างไร และโลกของเขา เป็นอย่างไรคำตอบที่พยาบาลได้รับจะช่วยทำให้พยาบาลเข้าถึงความรู้สึกของผู้ป่วยและสื่อสาร สิ่งที่พยาบาลเข้าใจไปยังผู้ป่วย นอกจากนั้นพยาบาลต้องมีความรู้สึกคล้อยตามความรู้สึกของผู้ป่วย ได้อย่างมีสติ

2.1.3 ขั้นตอนในการสร้างความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย

บาทัน บุญหลวง (บุญศรี ปราบฉกัคดี และศิริพร จิรวัดกุล. 2536 : 81 - 83 ; อ้างอิงมาจาก บาทัน บุญหลวง. 2527) กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างความ เห็นอกเห็นใจผู้ป่วยว่าประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างความรู้สึกของตนให้คล้ายกับความรู้สึกของผู้ป่วย (Identification) คือขั้นแรกที่พยาบาลต้องอ่อนโยนผ่อนตามให้ตนเองมีความรู้สึกเหมือนผู้ป่วย ขณะนั้นโดยเอาตัวเองไปสำนสถานการณ์ของผู้ป่วย

ขั้นที่ 2 การรวบรวมประสบการณ์และความรู้สึก (Incorporation) เป็นขั้น ถัดมาจากการที่พยาบาลปรับความรู้สึกของตนให้คล้อยตามผู้ป่วยได้แล้ว พยาบาลจะต้องรวบรวม ประสบการณ์และความรู้สึกของพยาบาลเองว่าหากเป็นตัวของตัวเองแล้ว เข้าไปอยู่ในสถานการณ์ เช่นเดียวกับผู้ป่วยในขณะนั้น พยาบาลอาจจะมีความวิตกกังวลเกิดขึ้นได้ซึ่งพยาบาลจะต้องหาวิธีลดความ วิตกกังวลของตนโดยศึกษาถึงสาเหตุและทำความเข้าใจตนเองให้ถ่องแท้

ขั้นที่ 3 การสะท้อนกลับความรู้สึก (Reverberation) คือขั้นที่มีการสะท้อน กลับไปกลับมาของปฏิกิริยาได้ตอบกันระหว่างความรู้สึกของพยาบาลเองในสถานการณ์ของผู้ป่วยและ ความรู้สึกของพยาบาลเมื่อคล้อยตามความรู้สึกของผู้ป่วย เป็นขั้นที่พยาบาลจะต้องผสมผสานความรู้สึก ที่เกิดขึ้นในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 โดยที่พยาบาลยังเป็นตัวของตัวเองยังสามารถคิดและใช้สติปัญญา ช่วยเหลือผู้อื่นได้

ขั้นที่ 4 การแยกตนเองออกจากผู้ป่วย (Detachment) เป็นระยะสุดท้ายที่ พยาบาลต้องแยกตนเองออกจากผู้ป่วยหรือเป็นการแยกตัวเองออกมาจากเหตุการณ์ของผู้ป่วย ขั้นนี้ คล้ายกับขั้นของการสร้างสัมพันธภาพ เพื่อการบำบัดรักษาระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วยที่จะต้องมีการ

สิ้นสุดสัมพันธภาพทั้งนี้เพราะพยาบาลเอง หากจะต้องมีความรู้สึกเหมือนผู้ป่วยอยู่ตลอดเวลาและเหมือนผู้ป่วยทุกคนนั้น สภาพจิตใจของพยาบาลเองก็คงทนไม่ได้

2.1.4 ประโยชน์ของการที่พยาบาลมีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย

บุญศรี ปรานณศักดิ์ และศิริพร จีรวัดนกุล (2536 : 83) กล่าวถึงประโยชน์ของการที่พยาบาลมีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยไว้ดังนี้

1. ช่วยเสริมสร้างสายสัมพันธ์แห่งความเข้าใจจากเพื่อนมนุษย์ของผู้ป่วย เพราะผู้ป่วยจะรับรู้ว่ายังมีคนที่เข้าใจตนเอง ไม่ได้ถูกทอดทิ้งให้เดียวดายเมื่อยามเกิดการเจ็บป่วย
2. ช่วยเพิ่มความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าเพิ่มขึ้นของผู้ป่วย จากการที่พยาบาลรับฟังผู้ป่วยอย่างสนใจ พยายามเข้าใจความรู้สึกที่เกิดขึ้นและสะท้อนความรู้สึกนั้นทำให้ผู้ป่วยรู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสำคัญเพียงพอที่พยาบาลจะเอาใจใส่ ความรู้สึกนั้นจะนำไปสู่การเห็นคุณค่าแห่งตนเพิ่มขึ้น
3. ช่วยให้ผู้ป่วยเกิดการยอมรับอย่างจริงจังในความเป็นตัวของตัวเอง เพราะการแสดงออกถึงความเห็นอกเห็นใจของพยาบาลที่มีต่อผู้ป่วย จะช่วยทำให้พยาบาลและผู้ป่วยมีความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นและเมื่อพยาบาลยอมรับต่อความเป็นตัวผู้ป่วยเองได้มากเท่าใด ผู้ป่วยก็จะมีความรู้สึกและแสดงออกอย่างมีอิสระในความเป็นตัวของเขาเองได้มากเท่านั้น การที่ผู้ป่วยได้รับการยอมรับอย่างจริงจังจากพยาบาลจะช่วยให้ผู้ป่วยยอมรับตัวเองได้ดีขึ้น
4. ช่วยให้ผู้ป่วยเกิดการปรับความรู้สึกใหม่และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ เพราะเมื่อพยาบาลแสดงความเห็นอกเห็นใจเข้าใจในพฤติกรรมของผู้ป่วยจะทำให้ผู้ป่วยได้รับประสบการณ์ใหม่ในการแก้ปัญหา เพชฌัญญูอันจะนำไปสู่การปรับความรู้สึกและพฤติกรรมใหม่ นั่นคือ พยาบาลได้ให้โอกาสผู้ป่วยได้พัฒนาตนเอง
5. ช่วยให้ผู้ป่วยได้เข้าใจพฤติกรรมตนเองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะการที่ผู้ป่วยได้รับฟังพยาบาลพูดสะท้อนความรู้สึกของผู้ป่วยเองจะช่วยให้ผู้ป่วยเกิดการตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness) เพิ่มขึ้น นั่นก็คือ ช่วยให้ผู้ป่วยเข้าใจพฤติกรรมของตนเองได้มากขึ้น
6. ช่วยให้ความคุ้มครองการณ์ได้ สืบเนื่องจากการที่ผู้ป่วยได้รับความเห็นอกเห็นใจจากพยาบาลจะส่งผลให้ผู้ป่วยได้เข้าใจในตนเองดีขึ้นและเมื่อผู้ป่วยได้รับข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ผู้ป่วยก็จะสามารถได้ข้อสรุปในการแก้ปัญหาได้ในที่สุด

7. ช่วยทำให้พยาบาลได้รับความเชื่อถือไว้วางใจ (Trust) จากผู้ป่วย

กล่าวโดยสรุปแล้ว ความเห็นอกเห็นใจเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของวิชาชีพแห่งความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ เพราะเป็นพื้นฐานของการสร้างสัมพันธภาพของความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ พยาบาลจัดว่าเป็นผู้หนึ่งที่ดำรงอยู่ในวิชาชีพแห่งความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ เพราะฉะนั้นพยาบาลจึงเป็นผู้ที่ควรมีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและจำเป็นต้องสื่อให้ผู้ป่วยได้รับทราบถึงความเห็นอกเห็นใจของพยาบาลที่มีต่อผู้ป่วย โดยแสดงออกทางการใช้ภาษาถ้อยคำซึ่งเน้นในเรื่องของการพูดสะท้อนความรู้สึกของผู้ป่วยและการใช้ภาษาท่าทางเพื่อแสดงถึงความจริงใจ อ่อนน้อมเป็นมิตร ทำให้ผู้ป่วยกล้าที่จะเปิดเผยปัญหาและความต้องการของตนเองออกมา ซึ่งจะช่วยให้พยาบาลได้รับข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการให้การพยาบาลผู้ป่วย นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมความรู้สึกที่ดีต่อการดำเนินสัมพันธภาพระหว่างผู้ป่วยกับพยาบาล เพราะผู้ป่วยจะเกิดความเชื่อถือไว้วางใจในตัวพยาบาลทำให้ผู้ป่วยรู้สึกว่ายังมีคนที่จะเข้าใจตนเอง ไม่ได้ถูกทอดทิ้งให้เดียวดายเฝ้าไข้เจ็บป่วยและรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าสามารถปรับความรู้สึกใหม่อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งจะนำไปสู่การมีสุขภาพที่ดีขึ้น

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเห็นอกเห็นใจ

2.2.1 งานวิจัยในประเทศ

วันเพ็ญ เกื้อทนน (2531 : 50) ได้ศึกษาผลของบทบาทสมมติที่มีต่อความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนโดยการใช้บทบาทสมมติมีระดับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศรีประไพ ลดาวัลย์ (2524 : 13 - 15) ได้ศึกษาผลของอวัจนพฤติกรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษาต่อระดับการรับรู้ของผู้รับบริการเกี่ยวกับความเข้าใจสาระและความรู้สึกและการยอมรับนับถือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาวิชาเอกการแนะแนว จำนวน 30 คน จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2523 ผลการศึกษาพบว่า

อวัจนพฤติกรรมของนักจิตวิทยาการศึกษามีผลต่อระดับการรับรู้ของผู้รับบริการเกี่ยวกับความเข้าใจสาระและความรู้สึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

✕ คัดนางศ์ มณีศรี (2523 : 58 - 62) ได้ศึกษาผลของการใช้ตัวแบบและการสอนในการฝึกทักษะการตอบสนองด้วยความเห็นอกเห็นใจทางวาจาแก่ผู้ปรึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่กำลังศึกษาวิชาเทคนิคในการให้คำปรึกษา จำนวน 72 คน แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 12 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างที่ได้ฟังตัวแบบสนองตอบด้วยความเห็นอกเห็นใจทางวาจาในระดับที่แตกต่างกันจะมีการสนองตอบด้วยความเห็นใจในระดับที่แตกต่างกัน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนเรื่องความเห็นอกเห็นใจจะมีการสนองตอบด้วยความเห็นใจทางวาจาแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการสอน 3) จำนวนตัวแบบที่มากขึ้นทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ฟังตัวแบบสนองตอบด้วยความเห็นใจทางวาจาในระดับสูงแสดงความเห็นใจมากขึ้น

ในปีเดียวกัน สุทธิลักษณ์ อินทรทัต (2523 : 58 - 60) ได้ศึกษาความแตกต่างของการประเมินระดับความเห็นใจของผู้ประเมินที่ทราบข้อมูลและไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับคำปรึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบฝึกประเมินระดับความเห็นใจ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประเมินที่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับคำปรึกษากับผู้ประเมินที่ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับคำปรึกษา ประเมินระดับความเห็นใจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1963 ฮาร์ดินและไลออนส์ (วันเพ็ญ เกื้อหนุน. 2531 : 13 ; อ้างอิงมาจาก Hardin and Lyons. 1983 : 14 - 19) ได้ศึกษาการติดต่อสื่อสารด้วยภาษาท่าทาง (Non - Verbal Communication) ของผู้ป่วยและพยาบาลที่มีความเห็นอกเห็นใจสูงกับพยาบาลที่มีความเห็นอกเห็นใจต่ำ การศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลจิตเวชระดับปริญญาโทที่ผ่านการเรียนรายวิชาต่าง ๆ ครบตามหลักสูตรที่มีอายุ 25 - 32 ปี จำนวน 5 คน กับผู้ป่วยโรคกระดูกที่ไม่เจ็บพลันที่มีอายุ 21 - 62 ปี จำนวน 5 คน โดยให้พยาบาลซักประวัติผู้ป่วยแล้วอัคริตีโอเทปไว้ ใช้เวลาซักประวัตินาน 30 นาที หลังจากนั้นให้ผู้ป่วยกรอกแบบสำรวจสัมพันธภาพของแบร์เรทท์และเลนนาร์ด (The Barrett - Lennard

Relationship Inventory) โดยประเมินระดับความเห็นอกเห็นใจของพยาบาลที่สัมภาษณ์ ผู้ป่วยแต่ละคนซึ่งพบว่า ผู้ป่วยประเมินพยาบาล 3 คนว่า มีความเห็นอกเห็นใจสูงมาก ส่วนอีก 2 คน อยู่ในระดับต่ำมาก จากการวิเคราะห์ที่วัดที่ค้นพบว่า ในจำนวนพฤติกรรมภาษาท่าทางที่ใช้ในการสังเกต ได้แก่ การสบตา ยิ้ม หัวเราะ การโน้มตัวเข้ามา การเคลื่อนไหวมือ พักหน้า ไหว้ห่าง กอดอก เป็นต้น มีเพียงการเคลื่อนไหวของขาเท่านั้นที่แตกต่างกันระหว่างพยาบาลที่มีความเห็นอกเห็นใจสูงและพยาบาลที่มีความเห็นอกเห็นใจต่ำ โดยที่พยาบาลที่มีความเห็นอกเห็นใจสูงจะวางขาในท่าไหว้ห่างนิ่ง ๆ แต่พยาบาลที่มีความเห็นอกเห็นใจต่ำจะขยับขา โดยไขว้กันมาบ่อยครั้ง การทดลองนี้แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมภาษาท่าทางมีส่วนเกี่ยวข้องกับระดับความเห็นอกเห็นใจ

ต่อมาในปี ค.ศ. 1985 บรัน (Brunt, 1985 : 69 - 76) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเห็นอกเห็นใจของพยาบาลกับเทคโนโลยี กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลที่ทำงานในหออภิบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดไปเลี้ยงหัวใจทางอายุรกรรม (Medical Coronary Care Unit) หออภิบาลผู้ป่วยหลังผ่าตัดโรคหัวใจและทรวงอก (Cardiothoracic Surgical Intensive Care Unit) หอฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหัวใจทางอายุรกรรม (Cardiac Medical Rehabilitation Unit) และหอฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหัวใจทางศัลยกรรม (Cardiac Surgery Rehabilitation Unit) โดยนับว่าพยาบาลที่ทำงานในหออภิบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดไปเลี้ยงหัวใจทางอายุรกรรมและหออภิบาลผู้ป่วยหลังผ่าตัดโรคหัวใจและทรวงอกเป็นพยาบาลที่ทำงานกับผู้ป่วยอาการหนักต้องดูแลใกล้ชิดและอาศัยเทคโนโลยีอย่างมาก ส่วนพยาบาลที่ทำงานกับผู้ป่วยในหอผู้ป่วยโรคหัวใจทางอายุรกรรมและหอฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหัวใจทางศัลยกรรมนั้นใช้เทคโนโลยีน้อยกว่า เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ เครื่องมือวัดระดับความเห็นอกเห็นใจของโฮแกน (Hogan Empathy Scale) และเครื่องมือวัดระดับการรับรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี (Perceived Technology Scale) ใช้เวลาในการศึกษา 7 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า ความเห็นอกเห็นใจของบุคคลกับเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงลบ นอกจากนี้ยังพบว่า ระยะเวลาในการทำงานของพยาบาลในหน่วยงานเหล่านี้ ถ้ายิ่งทำงานนานก็ยิ่งทำให้ความเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่นลดลง

ในปี ค.ศ. 1992 วอร์เนอร์ (Warrner. 1992 : 718) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเห็นอกเห็นใจของพยาบาลกับความพึงพอใจของผู้ป่วยที่มีต่อการให้บริการพยาบาลของพยาบาลที่ได้รับ โดยใช้มาตรประมาณค่าความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย (Empathy Construct Rating Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดความเห็นอกเห็นใจ ซึ่งประกอบด้วยข้อความที่ทำให้พยาบาลให้คะแนนความเห็นอกเห็นใจของตนเองและใช้แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้ป่วยที่มีต่อการให้บริการของพยาบาลของลามอนิกา (Lamonica Observe Patient Satisfaction Scale) ซึ่งประกอบด้วยข้อความที่ทำให้ผู้ป่วยให้คะแนนตนเองในเรื่องของความพึงพอใจที่มีต่อบริการที่ได้รับ ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของพยาบาลกับความพึงพอใจของผู้ป่วยที่มีต่อการให้บริการของพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กัน

นอกจากนี้ คอชชี (Koch. 1992) ได้ศึกษาความสัมพันธ์และประเมินระดับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาแพทย์ทั้ง 4 ชั้นปีในด้าน ความคิด (Cognitive Empathy) และด้านความรู้สึก (Emotion Empathy) และยังคงศึกษาถึงความแตกต่างของการเลี้ยงดู ความแตกต่างของที่อยู่ และค่าคะแนนความเห็นอกเห็นใจโดยใช้ เครื่องมือวัดความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยด้านความคิด ของไฮแกน และเครื่องมือวัดความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยด้านความรู้สึกของ เมอร์ราเบียและแ็พส์ทีน (Mehrabian and Epstein) โดยให้อาจารย์นิเทศเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจของนักศึกษาแพทย์ระหว่างฝึกปฏิบัติงานด้านการรักษาจากการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจด้านความคิด และด้านอารมณ์หรือความรู้สึก และจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า พฤติกรรมด้านความคิดจะมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยระหว่างที่ฝึกปฏิบัติงานอยู่และเป็นพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจที่อาจารย์นิเทศให้การยอมรับ และยังพบอีกว่า ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยด้านอารมณ์หรือความรู้สึกเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาพฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือดูแลที่อบอุ่นต่อผู้ป่วย โดยนักศึกษาแพทย์หญิงจะมีระดับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยด้านอารมณ์หรือความรู้สึกเพิ่มขึ้นมากกว่า นักศึกษาแพทย์ชาย ส่วนความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยด้านความคิดของนักศึกษาผิวขาวจะสูงกว่านักศึกษาผิวดำ และนักศึกษาชาวเอเชีย แต่อย่างไรก็ตามนักศึกษาผิวดำจะมีคะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยทั้งด้านความคิดและอารมณ์หรือความรู้สึกลดลงในระหว่างที่ศึกษา นักศึกษาฮิสพานิกจะมีคะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยด้านความรู้สึกสูงสุด

แต่มีคะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยด้านความคิดต่ำสุด และนักศึกษาชาวเอเชียจะมีคะแนนต่ำใน
ทุกด้านของการวัด ซึ่งผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า ภูมิหลังทางวัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญและมีอิทธิพล
ต่อการเรียนรู้ ทักษะของความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ส่วนผลของการเลี้ยงดูที่ต่างกันนั้น พบว่าไม่มี
ความสำคัญต่อการเรียนรู้ทักษะของความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยด้านความรู้สึก แต่มีผลต่อการเรียนรู้
ทักษะด้านความคิด

เคลลี (ศรีประไพ ลดาวัลย์. 2524 : 10 ; อ้างอิงมาจาก Kelly. 1971)
ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินการสื่อสารด้วยอวัจนพฤติกรรม 5 ลักษณะของนักจิตบำบัดในขณะ
ให้บริการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นชาย 60 คน อายุระหว่าง 18 - 25 ปี มาจาก
กลุ่มคนไข้ที่มีลักษณะต่าง ๆ กัน คือ กลุ่มที่เป็นโรคจิตหวาดระแวงกลุ่มบุคลิกภาพผิดปกติ กลุ่มที่มี
ปัญหาด้านการปรับตัว กลุ่มที่มีปัญหาส่วนตัวหรือปัญหาสังคม กลุ่มที่มีปัญหาด้านการเรียนหรืออาชีพ
และกลุ่มควบคุม ผู้รับการทดลองจะได้ดูภาพของนักจิตบำบัด 72 ภาพ งานเท่าที่นิ่งคุยกับคนไข้ใน
แต่ละภาพจะแสดงให้เห็นถึงระยะห่างของการนั่ง การประสานสายตา การวางแขนขาในลักษณะ
เปิด การเอนตัวและการแสดงออกทางร่างกาย ผู้รับการทดลองจะต้องให้นิยามนักคะแนน 5 ระดับ
แก่นักจิตบำบัดที่เห็นในภาพโดยดูจากลักษณะท่าหนึ่ง ผลลัพธ์ชี้ให้เห็นว่า อวัจนพฤติกรรมของนักจิตวิทยา
บำบัด จะทำให้เกิดทัศนคติหรือผลทางบวกจากลักษณะดังนี้ คือ ระยะการนั่งที่ใกล้ชิด การประสาน
สายตากับคนไข้ การเอนตัวมาข้างหน้า และการหันหน้าเข้าหากัน นอกจากนี้ผลการทดลองยัง
ชี้ให้เห็นว่า องค์ประกอบของท่าทางมีผลสัมพันธ์ในอันที่จะทำให้เกิดความแตกต่างในการสื่อสารมากขึ้น
หรือน้อยลงได้ และยังแสดงให้เห็นว่า คนไข้ที่มาจากกลุ่มคนไข้ที่ต่างกันมากนั้นก็ไม่ได้รับรู้ตัวแนะทาง
อวัจนพฤติกรรมของนักจิตบำบัดต่างกันแต่ประการใด นอกจากนี้ สปีเกิลและมาโชตกา (ศรีประไพ
ลดาวัลย์. 2524 ; อ้างอิงมาจาก Spiegel and Machotka. 1974) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ
ตำแหน่งการวางแขนและขาในลักษณะการเข้าถึงบุคคลอื่นพบว่า ท่าที่กอดอกเป็นท่าที่แสดงถึงความเย็นชา
การปฏิเสธไม่ยอมรับ ซ้ำอัย และเงียบเฉย ท่าที่ปล่อยแขนตามสบายให้ความรู้สึกอบอุ่นและยอมรับ
แต่ท่าปล่อยแขนสบายเกินควรก็เป็นลักษณะที่ไม่สุภาพและปล่อยตัวมากเกินไป

แฮส และแทรบเปอร์ (ศรีประไพ ลดาวัลย์. 2524 : 13 ; อ้างอิงมาจาก Hass and
Trapper. 1978 : 35 - 44) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจสาระและความรู้สึก การยอมรับนับถือ

และความจริงใจที่นักจิตวิทยาการปรึกษามีต่อผู้รับบริการโดยวัดจากทั้งวัจนพฤติกรรมและอวัจนพฤติกรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแมสซาชูเซต (The University of Massachusetts) ในระดับปริญญาตรี จำนวน 15 คน และระดับปริญญาเอก จำนวน 15 คน ผู้รับการทดลองทั้งหมดเป็นชาย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกภาพระหว่างนักจิตวิทยาการปรึกษากับผู้รับบริการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวัจนพฤติกรรมและอวัจนพฤติกรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษา เช่น การเอนตัว การประสานสายตา ระดับน้ำเสียง และการแสดงออกทางสีหน้า ผู้รับการทดลองทุกคนต้องอ่านหน้านักคะแนนความเข้าใจสาระและความรู้สึกการยอมรับนับถือ และความจริงใจ เครื่องมือที่ใช้คือ มาตรฐานประมาณค่าของคาร์คัพฟ์ (Carkhuff, 1979) ผลการวิจัยพบว่า อวัจนพฤติกรรมมีผลเป็นสองเท่า และมีการแปลความหมายได้มากกว่าวัจนพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความเห็นอกเห็นใจสามารถพัฒนาได้ โดยวิธีต่าง ๆ เช่น การใช้บทบาทสมมติ การใช้ตัวแบบและการใช้แบบบันทึกภาพ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะใช้สถานการณ์จำลองมาใช้ในการพัฒนาการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ช่วยให้แก่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาล
เกื้อการุณย์ ปีการศึกษา 2538 ที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา
จำนวน 42 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาล
เกื้อการุณย์ ปีการศึกษา 2538 ที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน
12 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร โดยมีขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมืออาจารย์แนะแนว ประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษา
พยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 168 คน ตามแบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว
แล้วผู้วิจัยคัดเลือกนักศึกษาที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา ได้นักศึกษา
พยาบาล จำนวน 42 คน

2. ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 168 คน ตอบแบบประเมินความเห็นอก
เห็นใจผู้ป่วยตามสถานการณ์จำลองที่ผู้วิจัยกำหนด 3 สถานการณ์ ได้นักศึกษาพยาบาลที่มีความเห็นอก
เห็นใจผู้ป่วยต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 42 คน

3. ผู้วิจัยคัดเลือกนักศึกษาพยาบาลในข้อ 1 และข้อ 2 ที่มีรายชื่อตรงกันได้นักศึกษา
พยาบาล จำนวน 15 คน

4. ผู้วิจัยสอบถามความสมัครใจของนักศึกษาพยาบาลในการเข้าร่วมการทดลอง ปรากฏว่า
นักศึกษาพยาบาลทั้ง 15 คน สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง และผู้วิจัยสุ่มนักศึกษาพยาบาลที่สมัครใจ
เข้าร่วมการทดลอง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายมาจำนวน 12 คน เพื่อเข้าร่วมการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล จำแนกเป็น 2 ชุดดังนี้
 - ชุดที่ 1 แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลโดยอาจารย์แนะแนวเป็นผู้ประเมิน
 - ชุดที่ 2 แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลตามสถานการณ์จำลองที่กำหนด
2. แบบบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
3. โปรแกรมการรหัสสถานการณ์จำลอง เรื่องความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล จำแนกเป็น 2 ชุด ดังนี้ ชุดที่ 1 แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลโดยอาจารย์แนะแนวเป็นผู้ประเมิน และชุดที่ 2 แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลตามสถานการณ์จำลองที่กำหนด

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยตามลำดับดังนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและวิธีการวัดความเห็นอกเห็นใจของ กาชดา (Gazda. 1974) และของคาร์คัพท์ (Carkhuff. 1983)
- 1.2 ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยโดยปรับปรุงจากมาตรวัดระดับความเห็นอกเห็นใจ (Empathy Scale) ของ กาชดา (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 15 - 16 ; อ้างอิงมาจาก Gazda. 1974) และแบบวัดระดับความแตกต่าง (Discrimination Inventory) ของคาร์คัพท์ (วัชรวิ ฐวธธรรม. 2533 : 34 - 52 ; อ้างอิงมาจาก Carkhuff. 1975)

1.3 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ อาจารย์พรณพิศ วาณิชชการ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภิต และรองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง พิจารณาว่า แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยหรือไม่

1.4 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป (ดังแสดงในภาคผนวก)

2. แบบบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามลำดับดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและวิธีการวัดความเห็นอกเห็นใจของกาซดา (Gazda. 1974) และคาร์คัพท์ (Carkhuff. 1983)

2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยโดยปรับปรุงจากมาตรวัดระดับความเห็นอกเห็นใจ (Empathy Scale) ของ กาซดา (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 15 - 16 ; อ้างอิงมาจาก Gazda. 1974) และแบบวัดระดับความแตกต่าง (Discrimination Inventory) ของคาร์คัพท์ (วัชรวิ สุวะธรรม. 2533 : 34 - 52 ; อ้างอิงมาจาก Carkhuff. 1975)

2.3 ผู้วิจัยศึกษาสถานการณ์เกี่ยวกับผู้ป่วยที่เกิดขึ้นในโรงพยาบาล

2.4 ผู้วิจัยนำแบบบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ อาจารย์พรณพิศ วาณิชชการ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภิต และรองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง พิจารณาว่า แบบบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและสถานการณ์ที่กำหนดสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยหรือไม่

2.5 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปใช้ในการวิจัย

2.6 ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นของแบบบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยโดยการทำการทดสอบของวิลเลียม เอ สกอตต์ (William A. Scott) ได้ค่าเท่ากับ 0.79

2.7 เกณฑ์การให้คะแนน

2.7.1 การแสดงออกทางภาษาถ้อยคำ ให้คะแนนดังนี้

ระดับ 1 ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลที่กล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะเป็นคำถาม คำตอบในเชิงปฏิเสธ ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้ป่วยพูด สร้างความสับสนเข้าใจให้แก่ผู้ป่วย การให้คำแนะนำ ให้ 1 คะแนน

ระดับ 2 ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลที่กล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะมุ่งสนใจเนื้อหาของข้อความที่สื่อสารกัน ไม่สนใจความรู้สึกของผู้ป่วย ให้ 2 คะแนน

ระดับ 3 ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลที่กล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะเป็นการสะท้อนความรู้สึกและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของผู้ป่วย ให้ 3 คะแนน

ระดับ 4 ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลที่กล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะเป็นการสะท้อนความรู้สึกและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของผู้ป่วยและมีการแนะแนวทางการปฏิบัติ ให้ 4 คะแนน

2.7.2 การแสดงออกทางภาษาท่าทาง ให้คะแนนดังนี้

การแสดงออกทางสีหน้าและการสบตา ได้แก่ การแสดงสีหน้าได้เหมาะสมกับเรื่องที่ถูกพูดถึง รวมทั้งการประสานสายตากับคู่สนทนา การมองคู่สนทนาอย่างเหมาะสมโดยสบสายตาอย่างเป็นมิตร และเปลี่ยนไปมองที่อื่นบ้าง ไม่หลบตา ไม่จ้องหน้าหรือสบตาคู่สนทนาอยู่ตลอดเวลา

การแสดงท่าทาง ได้แก่ การแสดงท่าทางที่เหมาะสมประกอบการพูด การตั้งใจฟังเมื่อผู้ป่วยพูด การพยักหน้า การโน้มตัวเข้าหาผู้ป่วยขณะฟังและสนทนากับผู้ป่วย

การใช้ระดับน้ำเสียง ได้แก่ การพูดด้วยระดับน้ำเสียงที่ดังพอสมควร ไม่พูดด้วยเสียงที่ราบเรียบเกินไป ระดับเสียงสัมพันธ์กับท่าทางที่แสดงออก

นักศึกษาพยาบาลที่มีการแสดงออกทางภาษาท่าทาง ตามลักษณะดังกล่าว ให้คะแนน
ด้านละ 1 คะแนน ถ้าไม่แสดงให้คะแนน 0 คะแนน

3. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่องความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามลำดับดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและการใช้สถานการณ์จำลองจากทฤษฎี เอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่องความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย

3.2 สร้างโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

3.3 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยการนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดียวกันกับที่พิจารณาแบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย พิจารณาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เนื้อหาและการประเมินผล แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 นำโปรแกรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

ผู้วิจัยนำโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองไปใช้กับกลุ่มทดลองเป็นเวลา 12 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที รวม 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือวันจันทร์และวันศุกร์ เวลา 16.00 – 16.50 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

การเตรียมการก่อนการทดลอง

1. เตรียมสถานการณ์

1.1 ศึกษาแนวทางในการกำหนดจำนวนสถานการณ์และระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.2 คัดเลือกสถานการณ์ผู้ป่วยในโรงพยาบาลก่อนการทดลอง 3 สถานการณ์ และหลังการทดลอง 3 สถานการณ์ โดยให้มีลักษณะคู่ขนานกันและใช้เวลาในการสังเกตสถานการณ์ละ 10 นาที

1.3 นำสถานการณ์ผู้ป่วยในโรงพยาบาลที่ทำการคัดเลือกในข้อ 2.2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา ความสอดคล้องของสถานการณ์กับนิยามศัพท์เฉพาะและความเป็นคู่ขนานของสถานการณ์ก่อนและหลังการทดลอง

1.4 นำสถานการณ์จากข้อ 1.3 มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

2. เตรียมสังเกต

2.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยศึกษาความมุ่งหมายของการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะของ ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย แบบประเมินและแบบบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย

2.2 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกสังเกตและบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่ไม่เข้ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คน ตาม สถานการณ์ที่กำหนดคนตักผู้ป่วยในโรงพยาบาล เพื่อหาค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต ซึ่ง ได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ 0.79

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest-Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 : 65) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการทดลอง One Group Pretest-Posttest Design

การทดสอบก่อนการทดลอง	การทดลอง	การทดสอบหลังการทดลอง
T ₁	X _E	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

- T₁ แทน การทดสอบก่อนการทดลอง
 X_E แทน โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง
 T₂ แทน การทดสอบหลังการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล จากสถานการณ์ผู้ป่วยจริงบนตึกพักผู้ป่วยในโรงพยาบาล 3 สถานการณ์ แล้วบันทึกคะแนนไว้เป็น คะแนนก่อนการทดลอง (Pretest) เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2539 ถึงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2539

2. การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองแก่นักศึกษาพยาบาลโดยใช้ โปรแกรมสถานการณ์จำลองเรื่องความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยเป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ และศุกร์ ตั้งแต่เวลา 16.00 - 16.50 น. รวมทั้งหมด 12 ครั้ง ตั้งแต่วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2539 ถึงวันที่ 5 เมษายน 2539

3. หลังจากสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของ นักศึกษาพยาบาลจากสถานการณ์ผู้ป่วยจริงบนตึกพักผู้ป่วยในโรงพยาบาล 3 สถานการณ์ แล้วบันทึก คะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest) เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2539 ถึง 15 เมษายน 2539

4. ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลก่อน และหลังการทดลองมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ก่อน และหลังการใช้สถานการณ์จำลอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2534 : 147 - 150)

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเชื่อมั่นของการสังเกต โดยใช้การทดสอบของวิลเลียม เอ สกอตต์ (William A. Scott) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2534 : 134)

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การเปรียบเทียบความแตกต่างของความถี่นอกเหนือใจผู้ป่วย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยการใช้การทดสอบของวิลคอกซ์ (The Wilcoxon's Matched-Pairs Signed-Ranks Test) (เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย. 2534 : 62 - 68)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มตัวอย่าง
- Mdn แทน ค่ามัธยฐานของความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
- Q.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ของความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
- T แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของวิลคอกซัน

ผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลังการใช้
สถานการณ์จำลอง

การทดสอบ	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนการทดลอง	12	3	1.0	0**
หลังการทดลอง	12	20	2.5	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง แสดงว่า การใช้สถานการณ์จำลองเกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ทำให้นักศึกษาพยาบาลมีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยเพิ่มขึ้น

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลังการใช้
สถานการณ์จำลอง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

นักศึกษาพยาบาลมีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษานี้จะทำให้ทราบถึงผลของการใช้สถานการณ์จำลองในการพัฒนา
ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลและผู้วิจัยคาดว่าจะ เป็นแนวทางแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ
วิชาชีพในการช่วยเหลือผู้อื่น (Helping Professional) ให้ความรู้และทักษะที่จะนำสถานการณ์
จำลองไปพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร
ปีการศึกษา 2538 ที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยต่ำกว่าเบอร์เซนโทล์ที่ 25 ลงมาจากจำนวน
42 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538 ที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยต่ำกว่าเปอร์เซนต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 12 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล จำแนกเป็น 2 ชุดดังนี้
 - ชุดที่ 1 แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลโดยอาจารย์แนะแนวเป็นผู้ประเมิน
 - ชุดที่ 2 แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลตามสถานการณ์จำลองที่กำหนด
2. แบบบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
3. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่องความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล จากสถานการณ์ผู้ป่วยจริงบนเตียงผู้ป่วยในโรงพยาบาล 3 สถานการณ์ แล้วบันทึกคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest) เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2539 ถึงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2539
2. การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองแก่นักศึกษาพยาบาลโดยใช้โปรแกรมสถานการณ์จำลองเรื่องความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยเป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์และวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 16.00 - 16.50 น. รวมทั้งหมด 12 ครั้ง ตั้งแต่วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2539 ถึงวันที่ 5 เมษายน 2539

3. หลังจากสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของ นักศึกษาพยาบาลจากสถานการณ์ผู้ป่วยจริงบนตึกพักผู้ป่วยในโรงพยาบาล 3 สถานการณ์ แล้วบันทึก คะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest) เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2539 ถึงวันที่ 15 เมษายน 2539

4. แล้วนำคะแนนที่ได้จากการบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลก่อน และหลังการทดลองมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ก่อน และหลังการใช้สถานการณ์จำลอง

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

นักศึกษาพยาบาลมีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง ✕

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลให้เพิ่มขึ้นได้ ทั้งนี้ เพราะว่า การใช้

สถานการณ์จำลองในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำลองสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงพยาบาล แล้วให้นักศึกษาพยาบาลแสดงบทบาทตามลำดับของสถานการณ์นั้น ๆ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิด ความรู้สึกและแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับบทบาทที่แสดง ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ตลอดจนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย รวมทั้งได้ฝึกปฏิบัติการตอบสนองความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยทั้งทางด้านภาษาถ้อยคำ และภาษาท่าทาง ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องของการแสดงออกถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยในสถานการณ์ต่าง ๆ และนักศึกษามีความเห็นอกเห็นใจและเข้าใจในความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ป่วยได้มากยิ่งขึ้น โดยนักศึกษสามารถเข้าใจความรู้สึกของผู้ป่วยและสามารถรับรู้สภาพความเจ็บป่วยที่ ทำให้ผู้ป่วยเกิดความรู้สึกนั้น ๆ ดังจะเห็นได้ว่า ก่อนการทดลองการแสดงออกด้านภาษาถ้อยคำ ของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับ 1 แต่ภายหลังการทดลองนักศึกษาพยาบาลมีการพัฒนาทางด้าน ภาษาถ้อยคำเพิ่มขึ้นเป็นระดับ 3 และระดับ 4 โดยมีคะแนนเฉลี่ยของภาษาถ้อยคำเท่ากับ 3.69 ส่วนการแสดงออกด้านภาษาท่าทางนั้น ก่อนการทดลองคะแนนเฉลี่ยของภาษาท่าทางด้านการ แสดงออกทางสีหน้าและการสบตา การแสดงท่าทาง การใช้ระดับน้ำเสียงของนักศึกษามีคะแนน เท่ากับ 0.19, 0.11 และ 0.05 ตามลำดับ แต่ภายหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยของภาษาท่าทาง ด้านการแสดงออกทางสีหน้าและการสบตา การแสดงท่าทาง การใช้ระดับน้ำเสียงมีคะแนนเท่ากับ 0.94, 0.78 และ 0.75 ตามลำดับ จากคะแนนเฉลี่ยของภาษาท่าทางก่อนและหลังการทดลอง ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยด้านการแสดงออกทางสีหน้าและการสบตา การใช้ระดับน้ำเสียงและการ แสดงท่าทางเพิ่มขึ้นเป็นอันดับ 1, 2, 3 ตามลำดับ

นอกจากนี้ระหว่างดำเนินการทดลองนักศึกษาพยาบาลให้ความร่วมมือ ให้ความสนใจ ซักถามประเด็นปัญหา ตลอดจนแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ และเห็นความสำคัญว่าจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ และได้ฝึกปฏิบัติมาใช้ในการให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยต่อไป

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วัชรวิพร จีบเกตุ (2534 : 36 - 40) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมพรรยอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า นักเรียนที่ใช้สถานการณ์จำลองมีความเสียสละเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการศึกษา

ของธำรงค์ นวมศิริ (2527 : 53) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้ข่าวหนังสือพิมพ์รายวันสร้างเป็น สถานการณ์จำลองในการสอนจริยธรรมเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเจริญอนุสรณ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการ สอนโดยใช้ข่าวหนังสือพิมพ์รายวันสร้างเป็นสถานการณ์จำลอง มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ยังสอดคล้อง กับผลการศึกษาของสมบูรณ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2525 : 57 - 58) ที่ได้ศึกษาผลของ การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหน่วยการทามาหากินด้วยวิธีการสอนแบบใช้และไม่ใช้ สถานการณ์จำลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบใช้สถานการณ์ จำลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ชั้กว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนโดยใช้ สถานการณ์จำลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ ✓

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การศึกษาวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้สถานการณ์จำลองสามารถพัฒนา ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลได้ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลในระดับอื่น ๆ ต่อไป

1.2 ควรมีการฝึกและให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลองแก่อาจารย์ พยาบาล เพื่อให้รู้จักนำแบบประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ แก่นักศึกษาพยาบาล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรติดตามผลภายหลังที่นักศึกษาได้รับการทดลองไปแล้วทุก ๆ 3 เดือน ทั้งนี้เพื่อติดตามว่าความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการทดลองยังคงอยู่มากน้อย เพียงใดหรือมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

2.2 ควรได้มีผลการศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเห็นอกเห็นใจ ผู้ป่วยของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล พยาบาลประจำการ และบุคลากรที่ประกอบวิชาชีพที่ให้ความ ช่วยเหลือผู้อื่น

מדען המדע

บรรณานุกรม

กนกวัฒน์ พงษ์สมุทร. การศึกษาเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

ศีกฤทธิ์ บุขบา. ผลของการใช้สถานการณ์จำลองและวิธีการสอนไม่ใช้สถานการณ์จำลองวิชาสังคมศึกษาหน่วยปัญหาในโลกปัจจุบัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

คัตนางศ์ มีศรี. ผลของการใช้ตัวแบบและการสอนในการฝึกทักษะการสนองตอบด้วยความเห็นอกเห็นใจทางวาจาแก่ผู้ปรึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

จันทวิส พันธุ์สุข. ผลของการใช้สถานการณ์จำลองต่อความสนใจอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปางแดง จังหวัดมุกดาหาร . ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

จินตนา ยูนิพันธ์. "การจัดการศึกษาสาขาพยาบาลบนรากฐานของปรัชญาการพยาบาล," วารสารครูศาสตร์ . 14 (4) : 50-56 ; เมษายน - มิถุนายน, 2529.

จินตนา ยูนิพันธ์. การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

ชอลดา พันธุ์เสนา. การพยาบาลจิตสังคมในผู้ป่วยภาวะวิกฤตตามแบบแผนสุขภาพ . กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป, 2536.

ณัฐรา ระกาพล. ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อวินัยในห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีรัตนบุรี จังหวัดนนทบุรี . ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

ทัศนา บุญทอง. เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาล หน่วย 1 - 8. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

- ทศนา แคมมณี และคณะ. กลุ่มสัมพันธ์ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1. กรุงเทพฯ : บูรพาศิลป์
การพิมพ์, 2522.
- ธารรงค์ นวมศิริ. การทดลองใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลองในการสอน
จริยศึกษาเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- บุษศรี ปรานณศักดิ์ และศิริพร จิรวัดโกกุล. การสื่อสารเพื่อคุณภาพการพยาบาล.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
เจริญผล, 2531.
- เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย. สถิตินอนพาราเมตริกเพื่อการวิจัยทางการแพทย์. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อัลลายด์เพรส, 2534.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. เอกสารประกอบการสอนวิชาฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษา I. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530.
- พาริศา อิบราฮิม. คู่มือปฏิบัติการพยาบาลขั้นวิชาชีพ. กรุงเทพฯ : โครงการตำราศิริราช,
2525.
- มาลี สนธิเกษตริน. เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาลหน่วย 1 - 8.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.
- ยุวดี ฤาชา และคณะ. วิจัยทางการแพทย์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิคเตอร์เพาเวอร์พอยท์,
2532.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ศึกษาพร, 2528.
- วัชรี สุวรรณธรรม. ทักษะการให้คำปรึกษาจุลภาค. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเอสพรีนติ้งเฮ้าส์,
2533.

- วิชวีพร จัปเกตุ. ผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสี่ยสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมพรรยอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ . วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- วันเพ็ญ เกื้อทนน. ผลของบทบาทสมมติที่มีต่อความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- สมบุรณ์ เสนีย์วงศ์ ๓ ออยุธยา. การเปรียบเทียบผลการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนหน่วย "การทำมาหากิน" ด้วยการสอนแบบใช้ และไม่ใช้สถานการณ์จำลอง . วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- สมพงษ์ จิตระดับ. "การสอนจริยศึกษาด้วยสถานการณ์จำลอง," ประชาศึกษา. 24(6) : 15 - 21 ; มีนาคม 2522.
- สำเริง เวชสุนทร. "กิจกรรมสถานการณ์จำลองในวิทยาลัยครู," ครูปริทัศน์ . 5(2) : 18 - 22 ; ธันวาคม 2522.
- สุทธิลักษณ์ อินทรทัต. ความแตกต่างของการประเมินระดับความเห็นใจของผู้ประเมินที่ทราบ ข้อมูลและไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้มาขอปรึกษา . วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- สุพิน บุญช่วงศ์. หลักการสอนตรงตามหลักสูตร สภากาชาดฝึกหัดครู พุทธศักราช 2530 . ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2531.
- สุภา กิจจาท. "การใช้สถานการณ์จำลอง," เอกสารประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอนแบบจุลภาค . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรา, 2519.
- ศรีประไพ ลดาวัลย์. ผลของอวัจนพฤติกรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษาต่อระดับการรับรู้ของผู้รับบริการเกี่ยวกับความเข้าใจสาระ และความรู้สึกและการยอมรับนับถือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534. อัดสำเนา.
- อัญชลี แจ่มเจริญ. "สถานการณ์จำลองกับการเรียนการสอน," มิตรครู . 21 (9) : 5-9 พฤษภาคม 2522.

- Beck, Isabel H. and Bruce Monroe. "Some Dimension of Simulation,"
The Elementary School Journal. 77 (55) : 407 - 415, 1977.
- Brunt, Howard J. "An Exploration of the Relationship between Nurses'
Empathy and Technology," Nursing Administration Quarterly .
9 : 69 - 76 ; Summer, 1985.
- Carkhuff, Robert R. Helping and Human Relations : A Prime for Lay
Professional Heplers. New York : Holt, Rinehart & Winston,
1969.
- Carkhuff, Robert R. The Art of Helping . Massachusetts : Human
Resource Development Press, Inc. , 1983.
- Comier, L. Sherilyn, William H. Comier, and Roland J. Weisser.
Interviewing and Helping Skills for Health Professionals.
Boston : Jones and Bartlett Publishers, Inc. 1986.
- Cruickshank, D. "Notion of Simulation and Games : A Preliminary
Inquiry, " Educational Technology . July, 1974.
- Gazda, George M. Human Relations Development : A Manual for Educations.
Boston : Allyn and Vacon, Inc., 1974.
- Jones, Ken. Simulations in Language Teaching. Cambridge : Cambridge
University Press, 1982.

- Jones, Leo. Eight Simulations. Cambridge : Cambridge University Press, 1983.
- Handerson, Verginia. The Nature of Nursing . New York : Macmillan Co., 1966.
- Kalish, Beatirce J. "What is Empathy," American Journal of Nursing. 73 : 1548; September, 1973.
- Koch, Mary Margaret. "Assessment of Medical Student Empathy and Their Correlates," Dissertation Abstracts International. 52(11) : 3827 ; May, 1992.
- Ludeman, Ruth S. "Empathy : A Component of Therapeutic Nursing," Nursing Forum. 1 : 275 - 287 ; June, 1968.
- Noyes, Arthur P. Camp and Mildred Van Sicked. Psychiatric Nursing. London : Macmillan Co., 1964.
- Warner, Robert S. "Relationship of Nurses' Empathy to Patients' Satisfaction with Nursing Care," Dissertation Abstracts International. 30(3) : 718 ; August, 1992.

חנאחרת

ภาคผนวก ก

1. แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล จานแนกเป็น
2 ชุดดังนี้
ชุดที่ 1 แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลโดยอาจารย์
แนะแนวเป็นผู้ประเมิน
ชุดที่ 2 แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลตามสถานการณ์
จำลองที่กำหนด
2. แบบบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
3. ค่าคะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่าง

แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล

คำชี้แจง แบบประเมินชุดนี้เป็นแบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ในด้านภาษากายและภาษาท่าทางว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีการแสดงออกทางด้านภาษากายอยู่ในระดับใด และมีการแสดงออกทางด้านภาษาท่าทางในด้านต่าง ๆ ดังนี้ หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย / ลงในตารางข้างล่างนี้

คนที่	ชื่อนักศึกษา พยาบาล	ภาษากาย				ภาษาท่าทาง						คะแนน
						การแสดงออกทาง สีหน้าและการสบตา		การแสดงท่าทาง		การใช้ระดับ น้ำเสียง		
		ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	
1.												
2.												
3.												
168												

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน
(อาจารย์แนะแนว)

แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลตามสถานการณ์จำลองที่กำหนด
คำชี้แจง

ข้อความข้างล่างต่อไปนี้เป็นข้อความเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองผู้ป่วย 3 สถานการณ์
 ขอให้นักศึกษาตอบคำถามให้ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาให้มากที่สุดว่านักศึกษาจะตอบผู้ป่วยว่า
 อย่างไร เมื่อผู้ป่วยพูดกับท่านในสถานการณ์ดังต่อไปนี้

ชื่อนักศึกษา..... นามสกุล

- 1) ผู้ป่วยชายวัย 50 ปี ป่วยเป็นโรคมะเร็งหลอดอาหาร มีอาการกลืนอาหารลำบากรับประทาน
 อาหารได้เฉพาะอาหารเหลว ขณะรับประทานอาหารผู้ป่วยมีอาการดังกล่าว จึงพูดกับพยาบาลว่า
 ผู้ป่วย : "ผมไม่กินแล้ว พร้อมกับเอามือกุมที่คอแสดงสีหน้าเจ็บปวด"

ถ้าท่านเป็นพยาบาลผู้นั้นและได้ยินผู้ป่วยบ่นให้ฟังดังกล่าวท่านจะพูดอย่างไรกับผู้ป่วยคนนี้
 นักศึกษาพยาบาล

.....

- 2) นักศึกษาจะพูดอย่างไรกับผู้ป่วยคนนี้หลังจากที่ผู้ป่วยคนนี้ได้เล่าถึงเหตุการณ์ต่อไปนี้ให้นักศึกษาได้ฟัง
 ผู้ป่วย : ผมกลัวหัวใจจึ๊งเลย กลางคืนผมมักจะนอนไม่ค่อยหลับ ผมจึงออกมาเดินนอกห้องก็ถูก

พยาบาลที่อยู่เวรดูผม พอผมบอกนอนไม่หลับ พยาบาลคนนั้นก็บอกว่าให้มาเอายา
 นอนหลับไปกิน"

นักศึกษาพยาบาล

.....

- 3) ผู้ป่วย "คุณพยาบาลคะ ช่วยดูลูกดิฉันให้หน่อยสิคะ แก่ไม่รู้เป็นอะไรไม่ยอมนอน คูสิร้องไห้
 ใหญ่เลย ไม่รู้ว่าแกปวดสะคือหรือเปล่า"

ถ้านักศึกษาเป็นพยาบาลผู้นี้ จะพูดอย่างไรกับผู้ป่วยคนนี้

นักศึกษาพยาบาล

.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล

1. การแสดงออกทางภาษากาย คำ ให้คะแนนดังนี้

ระดับ 1 ได้แก่ การกล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะเป็นคำถาม คำตอบในเชิงปฏิเสธไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้ป่วยพูด สร้างความสะเทือนใจให้แก่ผู้ป่วย การให้คำแนะนำ ให้คะแนน 1 คะแนน

ระดับ 2 การกล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะมุ่งสนใจเนื้อหาของข้อความที่สื่อสารกัน ไม่สนใจความรู้สึกของผู้ป่วย ให้คะแนน 2 คะแนน

ระดับ 3 ได้แก่ การกล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะเป็นการสะท้อนความรู้สึก และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของผู้ป่วย ให้คะแนน 3 คะแนน

ระดับ 4 ได้แก่ การกล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบ มีลักษณะเป็นการสะท้อนความรู้สึก และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของผู้ป่วยและมีการแนะแนวทางในการปฏิบัติ ให้คะแนน 4 คะแนน

2. การแสดงออกทางภาษาท่าทาง ให้คะแนนดังนี้

2.1 การแสดงออกทางสีหน้าและการสบตา ได้แก่ การแสดงสีหน้าได้เหมาะสมกับเรื่องที่ถูกพูด รวมทั้งการประสานสายตากับคู่สนทนา การมองคู่สนทนาอย่างเหมาะสมโดยสบสายตาอย่างเป็นมิตรและเปลี่ยนไปมองที่อื่นบ้าง ไม่หลบตา ไม่จ้องหน้าหรือสบตาคู่สนทนาอยู่ตลอดเวลา

2.2 การแสดงท่าทาง ได้แก่ การแสดงท่าทางที่เหมาะสมประกอบการพูด การตั้งใจฟังเมื่อผู้ป่วยพูด การพยักหน้า การโน้มตัวเข้าหาผู้ป่วยขณะฟังและสนทนากับผู้ป่วย

2.3 การใช้ระดับน้ำเสียง ได้แก่ การพูดด้วยระดับน้ำเสียงที่ดังพอสมควร ไม่พูดด้วยเสียงที่ราบเรียบเกินไป ระดับเสียงสัมพันธ์กับท่าทางที่แสดงออก

นักศึกษาพยาบาลที่มีการแสดงออกทางภาษาท่าทางตามลักษณะดังกล่าวให้คะแนนด้านละ 1 คะแนน ถ้าไม่แสดงให้คะแนน 0 คะแนน

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลัง
การเข้าสถานการณ์จำลอง

นักศึกษาพยาบาล คนที่	ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย		ผลต่างของความ เห็นอกเห็นใจผู้ป่วย	อันดับ	R ⁺	R ⁻
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	20	7	13	4	4	
2	18	5	13	4	4	
3	16	3	13	4	4	
4	21	7	14	6.5	6.5	
5	18	4	14	6.5	6.5	
6	20	3	17	10	10	
7	21	5	16	8	8	
8	20	3	17	10	10	
9	14	3	11	2	2	
10	21	3	18	12	12	
11	13	3	10	1	1	
12	20	3	17	10	10	
					78	0

T = 0**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4 แสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ช่วยตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ของนักศึกษาพยาบาลจ.แม่
ตามภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางก่อนการทดลอง

นักศึกษา พยาบาล คนที่	สถาน การณ์ ที่	ภาษาถ้อยคำ				ภาษาท่าทาง					
						การแสดงออกทาง สีหน้าและการสบตา		การแสดงท่าทาง		การใช้ระดับ น้ำเสียง	
		ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
1	1	✓				✓		✓			✓
	2	✓				✓			✓		✓
	3	✓				✓			✓		✓
2	1	✓				✓			✓		✓
	2	✓				✓			✓		✓
	3	✓					✓		✓		✓
3	1	✓					✓		✓		✓
	2	✓					✓		✓		✓
	3	✓					✓		✓		✓
4	1	✓					✓	✓			✓
	2	✓				✓			✓	✓	✓
	3	✓				✓			✓		✓

ตาราง 4 (ต่อ)

นักศึกษา พยาบาล คนที่	สถาน การณ์ ที่	ภาษาถ้อยคำ				ภาษาท่าทาง					
						การแสดงออกทาง สีหน้าและการสบตา		การแสดงท่าทาง		การใช้ระดับ น้ำเสียง	
		ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
5	1	✓					✓	✓			✓
	2	✓					✓		✓		✓
	3	✓					✓		✓		✓
6	1	✓					✓		✓		✓
	2	✓					✓		✓		✓
	3	✓					✓		✓		✓
7	1	✓					✓	✓		✓	
	2	✓					✓		✓		✓
	3	✓					✓		✓		✓
8	1	✓					✓		✓		✓
	2	✓					✓		✓		✓
	3	✓					✓		✓		✓

ตาราง 4 (ต่อ)

นักศึกษา พยาบาล คนที่	สถาน การณ์ ที่	ภาษาด้วยคำ				ภาษาท่าทาง					
						การแสดงออกทาง สีหน้าและการสบตา		การแสดงท่าทาง		การใช้ระดับ น้ำเสียง	
		ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
9	1	✓					✓		✓		✓
	2	✓					✓		✓		✓
	3	✓					✓		✓		✓
10	1	✓					✓		✓		✓
	2	✓					✓		✓		✓
	3	✓					✓		✓		✓
11	1	✓					✓		✓		✓
	2	✓					✓		✓		✓
	3	✓					✓		✓		✓
12	1	✓					✓		✓		✓
	2	✓					✓		✓		✓
	3	✓					✓		✓		✓

ตาราง 5 แสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ช่วยตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ของนักศึกษาพยาบาล
จำแนกตามภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางหลังการทดลอง

นักศึกษา พยาบาล คนที่	สถาน การณ์ ที่	ภาษาถ้อยคำ				ภาษาท่าทาง					
						การแสดงออกทาง สีหน้าและการสบตา		การแสดงท่าทาง		การใช้ระดับ น้ำเสียง	
		ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
1	1			✓		✓		✓		✓	
	2				✓	✓		✓		✓	
	3				✓	✓		✓		✓	
2	1			✓		✓		✓			✓
	2			✓		✓		✓			
	3				✓	✓		✓		✓	
3	1				✓	✓			✓		✓
	2			✓		✓		✓			✓
	3			✓		✓		✓			✓
4	1				✓	✓		✓		✓	
	2				✓	✓		✓		✓	
	3				✓	✓		✓		✓	

ตาราง 5 (ต่อ)

นักศึกษา พยาบาล คนที่	สถาน การณ ที่	ภาษาไทยคา				ภาษาท่าทาง					
						การแสดงออกทาง สีหน้าและการสบตา		การแสดงท่าทาง		การใช้ระดับ น้ำเสียง	
		ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
5	1				✓	✓			✓	✓	
	2				✓	✓			✓	✓	
	3				✓	✓			✓	✓	
6	1				✓	✓			✓	✓	
	2				✓	✓		✓		✓	
	3				✓	✓		✓		✓	
7	1				✓	✓			✓	✓	
	2				✓	✓		✓		✓	
	3				✓	✓		✓		✓	
8	1				✓		✓		✓	✓	
	2				✓	✓		✓		✓	
	3				✓	✓		✓		✓	

ตาราง 5 (ต่อ)

นักศึกษา พยาบาล คนที่	สถาน การณ ที่	ภาษาอ้อยคำ				ภาษาท่าทาง					
						การแสดงออกทาง สีหน้าและการสบตา		การแสดงท่าทาง		การใช้ระดับ น้ำเสียง	
		ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
9	1			✓		✓		✓		✓	
	2			✓		✓		✓			✓
	3			✓			✓		✓		✓
10	1				✓	✓		✓		✓	
	2				✓	✓		✓		✓	
	3				✓	✓		✓		✓	
11	1			✓		✓			✓		✓
	2			✓		✓		✓			✓
	3			✓		✓			✓		✓
12	1				✓	✓		✓		✓	
	2			✓		✓		✓		✓	
	3				✓	✓		✓		✓	

ตาราง 6 แสดงคะแนนเฉลี่ยความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยด้านภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางของ
นักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง

ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย	คะแนนเฉลี่ย	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
ภาษาถ้อยคำ	1.00	3.69
ภาษาท่าทาง		
- การแสดงออกทางสีหน้าและการสบตา	0.19	0.94
- การแสดงท่าทาง	0.11	0.78
- การใช้ระดับน้ำเสียง	0.05	0.75

ภาคผนวก ข

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

โปรแกรมการวิจัยสถานการณ์จำลอง เรื่อง ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	<p>1. เพื่อให้นักศึกษาและผู้วิจัย ได้รู้จักกันมากขึ้น เป็นการ สร้างบรรยากาศ ความคุ้นเคย และความเป็นกันเองภายใน กลุ่ม</p> <p>2. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจวิธี ดำเนินการวิจัยสถานการณ์ จำลอง จุดมุ่งหมายของการ แสดงบทบาทหน้าที่ของนักศึกษา ตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้งและสถานที่ที่ใช้ใน การเข้าร่วมกิจกรรม</p> <p>3. เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจ ความหมายและประโยชน์ของ ความเห็นอกเห็นใจที่มีต่อผู้ป่วย</p>	<p>1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและให้ นักศึกษาในกลุ่มแต่ละคนได้แนะนำ ตนเอง</p> <p>2. ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมาย วิธีการ บทบาทหน้าที่ของนักศึกษา ช่วงเวลา จำนวนครั้ง และ สถานที่ที่ใช้ในการเข้าร่วม กิจกรรม</p> <p>3. ผู้วิจัยอธิบายถึงความหมาย ของความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ประโยชน์ของความเห็นอก เห็นใจผู้ป่วย</p> <p>4. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ ชักถามและผู้วิจัยตอบข้อซักถาม</p>
2-11	ความเห็นอก เห็นใจผู้ป่วย : การใช้ ภาษาถ้อยคำ และภาษา ท่าทาง	<p>1. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึง การใช้ภาษาถ้อยคำและภาษา ท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอก เห็นใจผู้ป่วยและสามารถจำแนก ลักษณะของการใช้ภาษาถ้อยคำ ในระดับต่าง ๆ ได้</p>	<p>ครั้งที่ 2-11 ผู้วิจัยดำเนินการ เป็นขั้นตอน ดังนี้</p> <p>1. ขึ้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอก วัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์ จำลอง เพื่อพัฒนาความเห็นอก เห็นใจผู้ป่วย ผู้วิจัยเล่าเรื่อง เกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำ</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
			มาใช้ เลือกผู้แสดงบทบาท ให้นักศึกษาได้ศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
		2. เพื่อให้นักศึกษาฝึกการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย	<p>2. ขึ้นดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยให้นักศึกษาแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>3. ขึ้นวิเคราะห์และอภิปรายผลภายหลังจากที่นักศึกษาแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้ว ผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยจากสถานการณ์นั้น ๆ</p> <p>4. ขึ้นสรุป ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม</p>
12.	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้นักศึกษาสรุปบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรม เรื่องความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย	<p>1. ผู้วิจัยให้นักศึกษาช่วยกันสรุปและบทวนเกี่ยวกับการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม</p> <p>2. ผู้วิจัยกล่าวขอให้นักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมและกล่าวปิดการใช้สถานการณ์จำลอง</p>

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

เรื่อง

ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย

ครั้งที่ 1

<u>เรื่อง</u>	ปฐมนิเทศ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักศึกษาและผู้วิจัยได้รู้จักกันมากขึ้นเป็นการสร้างบรรยากาศความคุ้นเคยและความเป็นกันเองภายในกลุ่ม 2. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจวิธีการดำเนินการใช้สถานการณ์จำลอง จุดมุ่งหมายของการแสดงบทบาทหน้าที่ของนักศึกษา ตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้งและสถานที่ที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรม 3. เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจความหมายและประโยชน์ของความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>อุปกรณ์</u>	เอกสารเกี่ยวกับความหมายและประโยชน์ของความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและให้นักศึกษาในกลุ่มแต่ละคนได้แนะนำตนเอง 2. ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมาย วิธีการ บทบาทหน้าที่ของนักศึกษา ช่วงเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรม 3. ผู้วิจัยอธิบายถึงความหมายของความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ประโยชน์ของความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย 4. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามและผู้วิจัยตอบข้อซักถาม
<u>การประเมินผล</u>	สังเกตจากการซักถามและการตอบคำถามของนักศึกษา

เอกสารเกี่ยวกับความหมายและประโยชน์ของความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย

1. ความหมายความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย

ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย (Empathy) หมายถึง การแสดงออกของพยาบาล ที่แสดงให้ผู้ป่วยทราบว่า พยาบาลเข้าใจความรู้สึกของผู้ป่วยและสามารถรับรู้สภาพความเจ็บป่วย ที่ทำให้ผู้ป่วยเกิดความรู้สึกนั้นในการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย จะครอบคลุมการแสดงออกทาง ภาษาถ้อยคำ (Verbal) และภาษาท่าทาง (Non-Verbal) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ภาษาถ้อยคำ หมายถึง การกล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะต่าง ๆ กันแยกตามระดับดังนี้

ระดับ 1 ได้แก่ การกล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะเป็นคำถาม คำตอบในเชิงปฏิเสธ ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้ป่วยพูด สร้างความสะเทือนใจให้แก่ผู้ป่วย การทำให้คำแนะนำ

ระดับ 2 ได้แก่ การกล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะมุ่งสนใจเนื้อหาของข้อความที่สื่อสารกัน ไม่สนใจความรู้สึกของผู้ป่วย

ระดับ 3 ได้แก่ การกล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะเป็นการสะท้อนความรู้สึกและ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของผู้ป่วย

ระดับ 4 ได้แก่ การกล่าวตอบด้วยวาจาที่คำตอบมีลักษณะเป็นการสะท้อนความรู้สึก และ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของผู้ป่วยและมีการแนะแนวทางการปฏิบัติ

2. ภาษาท่าทาง หมายถึง การแสดงออกที่ไม่ใช้ถ้อยคำซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การแสดงออกทางสีหน้าและการสบตา ได้แก่ การแสดงสีหน้าได้เหมาะสมกับเรื่อง πουควรทั้งการประสานสายตากับคู่สนทนา การมองคู่สนทนาอย่างเหมาะสม โดยสบสายตาอย่างเป็นมิตรและเปลี่ยนไปมองที่อื่นบ้างไม่หลบตา ไม่จ้องหน้าหรือสบตาคู่สนทนาอยู่ตลอดเวลา

2.2 การแสดงท่าทาง ได้แก่ การแสดงท่าทางที่เหมาะสมประกอบการพูด การตั้งใจฟังเมื่อผู้ป่วยพูด การพยักหน้า การโน้มตัวเข้าหาผู้ป่วยขณะฟังและสนทนากับผู้ป่วย

2.3 การใช้ระดับน้ำเสียง ได้แก่ การพูดด้วยระดับน้ำเสียงที่ตั้งพอสมควร ไม่พูดด้วยเสียงที่ราบเรียบเกินไป ระดับเสียงสัมพันธ์กับท่าทางที่แสดงออก

2. ประโยชน์ของการที่พยาบาลมีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย

1. ช่วยเสริมสร้างสายสัมพันธ์แห่งความเข้าใจจากเพื่อนมนุษย์ของผู้ป่วย เพราะผู้ป่วยจะรับรู้ว่ายังมีคนที่เข้าใจตนเอง ไม่ได้ถูกทอดทิ้ง ำให้เดี๋ยวตายเมื่อยามเกิดการเจ็บป่วย
2. ช่วยเพิ่มความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าเพิ่มขึ้นของผู้ป่วย จากการที่พยาบาลรับฟังผู้ป่วยอย่างสนใจ พยายามเข้าใจความรู้สึกที่เกิดขึ้นและสะท้อนความรู้สึกนั้นทำให้ผู้ป่วยรู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสำคัญเพียงพอที่พยาบาลจะเอาใจใส่ ความรู้สึกนั้นจะนำไปสู่การเห็นคุณค่าแห่งตนเพิ่มขึ้น
3. ช่วยให้ผู้ป่วยเกิดการยอมรับอย่างจริงจังในความเป็นตัวของตัวเอง เพราะการแสดงออกถึงความเห็นอกเห็นใจของพยาบาลที่มีต่อผู้ป่วยจะช่วยทำให้พยาบาลและผู้ป่วยมีความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น และเมื่อพยาบาลยอมรับต่อความเป็นตัวผู้ป่วยเองได้มากเท่าใด ผู้ป่วยก็จะมีความรู้สึกและแสดงออกอย่างมีอิสระในความเป็นตัวของเขาเองได้มากเท่านั้น การที่ผู้ป่วยได้รับการยอมรับอย่างจริงจังจากพยาบาลจะช่วยทำให้ผู้ป่วยยอมรับตัวเองได้ดีขึ้น
4. ช่วยให้ผู้ป่วยเกิดการปรับความรู้สึกร่างใหม่และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ เพราะเมื่อพยาบาลแสดงความเห็นอกเห็นใจเข้าใจในพฤติกรรมของผู้ป่วยจะทำให้ผู้ป่วยได้รับประสบการณ์ใหม่ในการแก้ปัญหา เชนปัญหาอันจะนำไปสู่การปรับความรู้สึกร่างใหม่และพฤติกรรมใหม่ นั่นคือ พยาบาลได้ให้โอกาสผู้ป่วยได้พัฒนาตนเอง
5. ช่วยให้ผู้ป่วยได้เข้าใจพฤติกรรมตนเองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะการที่ผู้ป่วยได้รับฟังพยาบาลพูดสะท้อนความรู้สึกของผู้ป่วยเองจะช่วยทำให้ผู้ป่วยเกิดการตระหนักรู้ตนเอง (Self - Awareness) เพิ่มขึ้น นั่นก็คือ ช่วยให้ผู้ป่วยเข้าใจพฤติกรรมของตนเองได้มากขึ้น
6. ช่วยให้ความคุ้มครองสถานการณ์ได้ สืบเนื่องจากการที่ผู้ป่วยได้รับความเห็นอกเห็นใจจากพยาบาลจะส่งผลให้ผู้ป่วยได้เข้าใจในตนเองดีขึ้นและ เมื่อผู้ป่วยได้รับข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ผู้ป่วยก็จะสามารถได้ข้อสรุปในการแก้ปัญหาได้ในที่สุด
7. ช่วยให้พยาบาลได้รับความเชื่อถือ ไว้วางใจ (Trust) จากผู้ป่วย

ครั้งที่ 2

<u>เรื่อง</u>	ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	การฝึกทักษะการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย "เจ็บท้องคลอด"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจถึงการนำภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย และสามารถจำแนกลักษณะของการใช้ภาษาถ้อยคำในระดับต่าง ๆ ได้ 2. เพื่อให้ให้นักศึกษาฝึกการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย 2. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท ได้แก่ เตียงผู้ป่วย ไม้เท้า แก้วน้ำ แจกันดอกไม้ เสื้อผ้าผู้ป่วย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	1. <u>ขั้นเตรียม</u> ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ผู้วิจัยเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้ เลือกผู้แสดงบทบาทให้นักศึกษาได้ศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 2. <u>ขั้นดำเนินการ</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 3. <u>ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล</u> ภายหลังจากที่นักศึกษาแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยจากสถานการณ์นั้น ๆ 4. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการแสดงบทบาทของนักศึกษา 2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง การแสดงความคิดเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย "เจ็บท้องคลอด"

ผู้ป่วยหญิงอายุ 16 ปี มาโรงพยาบาลด้วยอาการเจ็บท้องคลอด ขณะนอนอยู่บนเตียง ทำคลอดในห้องรอคลอด ผู้ป่วยจะร้องขอความช่วยเหลือตลอดเวลาที่มีอาการปวด ซึ่งเกิดจากการหดตัวของมดลูก ด้วยเสียงกรีดร้องที่ตั้ง แพทย์ทำการตรวจภายในแล้ว พบว่า ยังไม่สามารถทำการคลอดได้ เนื่องจากปากมดลูกยังไม่เปิดหมด

ผู้ป่วย "อ้อ...ยปวด หมอ หมออยู่ไหน ช่วยด้วยซิ อ้อ...ย"

พยาบาล

- (1) "ดิฉันเข้าใจความรู้สึกคุณนะคะ ว่าตอนนี้คุณรู้สึกปวดมากเลยเพราะมีการหดตัวของมดลูกที่ถี่ขึ้น วิธีการที่จะช่วยให้คุณคลายความเจ็บปวดจากการหดตัวของมดลูกได้คือ คุณต้องสูดลมหายใจเข้าออกลึก ๆ และขณะมดลูกหดตัวให้หายใจสั้น ๆ ไว้ คุณลองทำคู่มือสักพักหนึ่งก่อนนะคะถ้าอาการยังไม่ดีขึ้น ดิฉันจะรายงานแพทย์เพื่อขอยาแก้ปวดให้คุณนะคะ"
- (2) "คุณร้องดัง ๆ มันหายปวดไหม ร้องไปก็ไม่ดีขึ้น"
- (3) "ร้องแล้วคุณหายใจหรือคะ มันก็ต้องมีบ้างที่จะรู้สึกปวดเวลาใกล้จะคลอด"
- (4) "อย่าไว้วางใจคะ พยาบาลกับหมอก็กำลังดูแลคุณอยู่ ยังไงคุณก็ต้องปลอดภัย"
- (5) "ตอนเห็นปากมดลูกยังไม่เปิดหมด มันยังคลอดไม่ได้ คุณปวดก็สูดลมหายใจเข้าออกยาว ๆ ลึก ๆ จะได้หายปวด การร้องของคุณไม่ได้ช่วยให้คุณหายปวดได้หรอกคะ"
- (6) "ถ้าคุณปวดคุณลองสูดลมหายใจเข้าออกลึก ๆ เดี่ยวถ้าอาการยังไม่ดีขึ้น ดิฉันจะรายงานแพทย์ให้มาดูอาการของคุณอีกที"
- (7) "อย่าร้องได้ไหม คนอื่นก็ปวดเหมือนกับคุณแต่ยังไม่เห็นร้องดังขนาดนี้เลย"
- (8) "ทุกคนก็ปวดเหมือนคุณละคะ ร้องดัง ๆ แล้วจะทำให้เหนื่อยได้นะคะ เดี่ยวถึงเวลาคลอดแล้ว คุณจะไม่มีแรงในการเบ่งคลอดจะทำให้คลอดลำบากขึ้นอีก"
- (9) "ดิฉันเข้าใจคะว่าตอนนี้คุณคงรู้สึกปวดมากเลยเพราะมีการหดตัวของมดลูกที่ถี่ขึ้น คุณคงจะต้องทนเอาหน่อยนะคะ เดี่ยวก็ใกล้จะคลอดแล้วละคะ"

ครั้งที่ 3

<u>เรื่อง</u>	ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	การฝึกทักษะการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย "เจ็บแผลผ่าตัด"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจถึงการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย และสามารถจำแนกลักษณะของการใช้ภาษาด้วยคำในระดับต่าง ๆ ได้ 2. เพื่อให้ให้นักศึกษาฝึกการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>อุปกรณ์</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย 2. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท ได้แก่ เตียงผู้ป่วย ไม้เท้า แก้ว แจกันดอกไม้ เสื้อผ้าผู้ป่วย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>ขั้นเตรียม</u> ผู้วิจัยขอวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ผู้วิจัยเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้ เลือกผู้แสดงบทบาทให้นักศึกษาได้ศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 2. <u>ขั้นดำเนินการกิจกรรม</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 3. <u>ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล</u> ภายหลังจากที่นักศึกษาแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยให้นักศึกษาวិเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยจากสถานการณ์นั้น ๆ 4. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการแสดงบทบาทของนักศึกษา 2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองการแสดงความคิดเห็นแก่ผู้ป่วย "เจ็บแผลผ่าตัด"

ผู้ป่วยหญิงอายุ 28 ปี ได้รับการผ่าตัดไส้ติ่งเป็นวันที่สาม แผลแห้งดีไม่มีอาการอักเสบ

ผู้ป่วยบ่นว่า

ผู้ป่วย "คุณพยาบาลคะ ตีฉันทำไมยังมีอาการเจ็บตึงที่แผลอยู่อีก ทั้ง ๆ ที่ผ่าตัดมาได้ตั้ง 3 วันแล้ว ยิ่งเวลาไอหรือเดินตีฉันจะรู้สึกเจ็บมากขึ้น ทำให้ไม่กล้าไอและไม่อยากลุกเดินเลยล่ะคะ ตีฉันเคยถามเพื่อนที่เคยผ่าตัดมาก่อนเขาบอกว่าหลังผ่า 2 วันก็หายเจ็บแล้ว"

พยาบาล

- (1) "เพิ่งจะได้แค่ 3 วันเอง แผลคงยังไม่หายเจ็บหรอกค่ะ ต้องอีก 2 - 3 วันถึงจะรู้สึกดีขึ้น"
- (2) "คุณรู้สึกกลัวว่าแผลที่ได้รับการผ่าตัดจะหายเป็นปกติได้ช้า เพราะยังมีอาการเจ็บตึงที่แผลอยู่เลยทำให้คุณไม่กล้าที่จะไอหรือเดินเท่าที่ควร คุณควรรักษามือคอยพยุงที่แผลผ่าตัดขณะจะลุกเดินหรือไอเพื่อลดอาการตึงของแผลผ่าตัดนะคะ จะทำให้คุณรู้สึกเจ็บแผลน้อยลงเวลาไอหรือเดินด้วย"
- (3) "คุณเจ็บมากไหม เอายาแก้ปวดไปทานไหมคะ"
- (4) "เวลาคุณเดินหรือไอก็พยายามประคองแผลไว้ด้วยนะคะ จะได้ช่วยลดอาการเจ็บตึงที่แผลได้"
- (5) "ก่อนผ่าตัดก็มีคนสอนแล้วไม่ใช่หรือคะ ว่าเวลาไอต้องคอยประคองแผลไว้ด้วย"
- (6) "ดูเหมือนว่าคุณรู้สึกกลัวว่าแผลที่ได้รับการผ่าตัดของคุณจะหายเป็นปกติได้ช้ากว่าคนอื่นที่เขาเคยผ่าตัดมาก่อน"
- (7) "มันเป็นอาการปกติที่หลังผ่าตัด 2-3 วันจะต้องมีอาการเจ็บปวดที่แผลอยู่บ้าง คุณก็ใช้มือคอยพยุงแผลไว้เวลาไอสิคะ"
- (8) "เจ็บมากไหม ไอบ่อยหรือเปล่า เวลาไอเอามือประคองแผลไว้ด้วยหรือเปล่า"

ครั้งที่ 4

<u>เรื่อง</u>	ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	การฝึกทักษะการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย "ไม่มีเงินค่ารักษาพยาบาล"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย และสามารถจำแนกลักษณะของการใช้ภาษาด้วยคำในระดับต่าง ๆ ได้ 2. เพื่อให้นักศึกษาฝึกการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย 2. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท ได้แก่ เตียงผู้ป่วย ไม้เท้า แก้วน้ำ แจกันดอกไม้ เสื้อผ้าผู้ป่วย ใบสั่งยาผู้ป่วย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	1. <u>ขั้นเตรียม</u> ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ผู้วิจัยเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้ เลือกผู้แสดงบทบาทให้นักศึกษาได้ศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 2. <u>ขั้นตอนกิจกรรม</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 3. <u>ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล</u> ภายหลังจากที่นักศึกษาแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยให้นักศึกษาระวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยจากสถานการณ์นั้น ๆ 4. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการแสดงบทบาทของนักศึกษา 2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสารประกอบการทราใช้สถานการณ์จำลองการแสดงความคิดเห็นของผู้ป่วย "ไม่มีเงิน
ค่ารักษาพยาบาล"

ผู้ป่วยชายอายุ 35 ปี มารับการรักษาโดยการผ่าตัดเนื่องจากป่วยเป็นโรคถุงน้ำดีอักเสบ
ผู้ป่วยและภรรยาเมื่ออาชีพเป็นกรรมกรก่อสร้าง หลังผ่าตัดวันแรก ภรรยาของผู้ป่วยได้มาเยี่ยมผู้ป่วย
พยาบาลประจำตึกจึงได้ให้ใบสั่งยาของแพทย์แก่ภรรยาผู้ป่วยเพื่อให้ไปซื้อยามาให้ เมื่อภรรยาผู้ป่วย
รับใบสั่งยาไปแล้วก็เดินไปที่ห้องจ่ายยา ลักพักก็เดินกลับมาพร้อมกับใบสั่งยาและเข้าไปคุยกับผู้ป่วยที่
เตียง เมื่อพยาบาลเดินผ่านมาที่เตียง ผู้ป่วยก็พูดกับพยาบาลว่า

ผู้ป่วย "หมอครับ นอกจากจ่ายยาแล้วผมต้องเสียค่ารักษาอีกประมาณเท่าไร แพงหรือเปล่า
ใบสั่งยาที่คุณหมอให้ภรรยาผมไปซื้อมา ยามันแพงมากครับตั้งเกือบ 300 บาท ผมรู้ว่า
ผมจะต้องนอนอยู่ที่โรงพยาบาลอีกกี่วัน พรุ่งนี้ผมจะขอลกลับบ้านได้ไหมครับ"

พยาบาล

- (1) "อะไรกันแค่ 300 บาทก็ยังไม่ตั้งชื่ออีกเหรอ"
- (2) "ไหนขอดูใบสั่งยาหน่อยสิ คุณต้องช่วยทางโรงพยาบาลของเราบ้างนะ ยาที่เราให้ซื้อ
นี้เป็นยาที่เราให้ฟรีไม่ได้"
- (3) "พรุ่งนี้เธอยังคงกลับบ้านไม่ได้หรอก เพราะเพิ่งจะผ่าตัดวันนี้เองคงต้องให้อาการดีขึ้น
สัก 4 - 5 วันก่อน สำหรับยานั้นยังไม่ต้องซื้อวันนี้ก็ได้ เตี่ยจะเอายาที่ตีกาให้กินก่อน"
- (4) "ก็ราว ๆ 4 - 5 พันบาท แต่ไม่ต้องตกใจเธอมีเท่าไรก็จ่ายเท่าที่เธอมี ทางตึกจะช่วย
ติดต่อสังคมสงเคราะห์ให้ เอาใบสั่งยามานี้เตี่ยจะจัดการให้ เธอจะต้องนอนอยู่ที่
อีกประมาณ 5 - 7 วันถึงจะกลับบ้านได้"
- (5) "แล้วตอนนี้คุณมีเงินติดตัวอยู่เท่าไรล่ะ จะได้อะไรซื้อเท่าที่มี ส่วนเรื่องจะขอลกลับบ้าน
พรุ่งนี้คุณคงจะต้องคุยกับหมอเจ้าของไข้สักทีหนึ่งว่าจะอนุญาตให้คุณกลับบ้านได้หรือเปล่า"
- (6) "คุณกำลังมีเรื่องกังวลใจเกี่ยวกับค่ารักษา ตีจันจะติดต่อนักสังคมสงเคราะห์ทำให้
เขาจะให้ความช่วยเหลือในเรื่องของค่ารักษาพยาบาลได้"
- (7) "ไม่ต้องกังวลเรื่องค่ารักษาหรอกนะ ถ้าไม่มีเงินทางโรงพยาบาลก็มีแผนกสังคมสงเคราะห์
คอยให้ความช่วยเหลือ อยู่พักรักษาตัวให้หายดีก่อนถึงค่อยกลับบ้าน"
- (8) "ไม่มีเงินก็บอกมาสิคะ จะได้ช่วยติดต่อนักสังคมสงเคราะห์ของทางโรงพยาบาลให้"

- (9) "คุณรู้สึกอยากกลับบ้านเพราะคุณกลัวว่าจะไม่มีเงินพอสำหรับค่ายาและค่ารักษาพยาบาล ทางโรงพยาบาลของเรามีแผนกสังคมสงเคราะห์ที่จะคอยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ป่วยที่มีปัญหาทางด้านค่ารักษาพยาบาล เดี่ยวดิฉันจะติดต่อกับนักสังคมสงเคราะห์ทำให้ ตอนนี้คุณพยายามทำใจให้สบายนะคะแผลจะได้หายเร็ว ๆ คุณจะกลับบ้านอย่างปลอดภัย"

ครั้งที่ 5

<u>เรื่อง</u>	ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	การฝึกทักษะการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย "รศมะ เรืองปากมดลูก"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจถึงการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย และสามารถจำแนกลักษณะของการใช้ภาษาถ้อยคำในระดับต่าง ๆ ได้ 2. เพื่อให้ให้นักศึกษาฝึกการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย 2. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท ได้แก่ เตียงผู้ป่วย ไม้เท้า แก้วน้ำ แจกันดอกไม้ เสื้อผ้าผู้ป่วย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>ขั้นเตรียม</u> ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ผู้วิจัยเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้ เลือกผู้แสดงบทบาทให้นักศึกษาได้ศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 2. <u>ขั้นดำเนินการกิจกรรม</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 3. <u>ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล</u> ภายหลังจากที่นักศึกษาแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยให้นักศึกษวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยจากสถานการณ์นั้น ๆ 4. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการแสดงบทบาทของนักศึกษา 2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองการแสดงถึงความคิดเห็นของผู้ป่วย "โรคมะเร็งปากมดลูก"

ผู้ป่วยหญิงอายุ 43 ปี มาโรงพยาบาลด้วยอาการตกขาวมีกลิ่นเหม็นคาวและมีเลือดออกจากช่องคลอดนาน 3 เดือน หลังได้รับการตรวจรักษาโดยละเอียดพบว่า เป็นอาการของโรค มะเร็งปากมดลูก ระยะที่ 2 ผู้ป่วยได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดมดลูก ปีกมดลูก รังไข่และต่อม น้ำเหลืองที่อยู่บริเวณใกล้เคียงออก สภาพภายหลังการผ่าตัดผู้ป่วยต้องอาศัยสวนปัสสาวะอยู่บริเวณ หน้าห้องและได้รับการทำ Bladder Training ทุก 2 ชั่วโมง ขณะที่พยาบาลได้มาทำ Bladder Training ให้แก่ผู้ป่วย ผู้ป่วยได้พูดขึ้นว่า

ผู้ป่วย "คุณพยาบาลคะ ดิฉันจะต้องใส่ไส้สายบ๊ว ๆ นี่อีกนานเท่าไร และถ้าเอามันออกแล้ว ดิฉันจะปัสสาวะเองได้เหมือนเดิมหรือเปล่า"

พยาบาล

- (1) "ก็ประมาณเดือนกว่า ๆ จนกว่าแผลที่ได้รับการผ่าตัดจะหายดีแล้วคุณก็จะปัสสาวะเองได้เหมือนเดิมล่ะคะ"
- (2) "คุณรู้สึกรำคาญกับการที่ต้องมีสายยางสวนปัสสาวะออกทางหน้าห้องภายหลังการผ่าตัดในครั้งนี้ เพราะกลัวว่าจะไม่สามารถถ่ายปัสสาวะได้เหมือนปกติ"
- (3) "อ้าว ไหง่คุณถึงพูดแบบนี้ล่ะคะ ที่ทำให้ก็เพื่อช่วยคุณทั้งนั่น"
- (4) "จ้ะ เย็น ๆ ค่ะ เต็มวันก็ค่อย ๆ ดีขึ้นเอง"
- (5) "เดี๋ยวแผลหายดีแล้วหมอดูเค้าก็เอาออกให้คุณเองแหละ คุณก็จะปัสสาวะเองได้เหมือนเดิม"
- (6) "มันก็ต้องรู้สึกรำคาญบ้างเป็นธรรมดา คุณต้องรู้จักปรับตัวบ้างนิดหนึ่ง"
- (7) "ตอนนี้ยังเอาออกให้ไม่ได้หรอกคะ เพราะว่าแผลที่ผ่าตัดไว้ยังไม่หายดี คุณคงต้องใส่มันอยู่ไปอีกกระยะหนึ่ง เดี่ยวคุณหมอดูเค้าก็บอกคุณเองล่ะคะว่าจะเอาออกให้ได้เมื่อไรจ้ะ เย็น ๆ เฝิงจะผ่าตัดได้ไม่กี่วันเอง"
- (8) "ปัสสาวะเองได้เหมือนเดิมล่ะจ้ะ ก็นานพอสมควรจนกว่าหมอดูจะแน่ใจว่าแผลผ่าตัดในช่องท้องของคุณหายปกติดีแล้วก็จะเอาออกให้คุณ ที่นี้คุณก็จะสามารถถ่ายได้ปกติ"
- (9) "คุณบ๊วต้องทนนิดหนึ่งนะคะ ที่หมอดูเค้าทำแบบนี้เพราะกลัวว่าแผลข้างในจะเกิดการติดเชื้อจึงต้องใส่สายไว้ ช่วงนี้ถ้าไม่ใส่สายไว้ เดี่ยวคุณบ๊วก็จะหายได้ช้า"

- (10) "คุณบ๋ารู้สึกว่าความใจกับการที่ต้องใส่สายปัสสาวะไว้ภายหลังการผ่าตัด เพราะยังไม่คุ้นเคยกับการใส่สายสวนแบบใหม่มาก่อน การใส่สายสวนปัสสาวะคาไว้จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดอาการติดเชื้อภายในช่องท้อง และเพื่อให้การทำงานของกระเพาะปัสสาวะเป็นไปอย่างปกติเหมือนเดิม คุณบ๋่าต้องปลดคีมล๊อคสายสวนนี้ทุก 2 ชั่วโมงจะช่วงแรก ๆ คุณบ๋่าคงต้องทนรำคาญนิดหนึ่งนะคะ

ครั้งที่ 6

<u>เรื่อง</u>	ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	การฝึกทักษะการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย "กลัวการผ่าตัด"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจถึงการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย และสามารถจำแนกลักษณะของการใช้ภาษาด้วยคำในระดับต่าง ๆ ได้ 2. เพื่อให้ให้นักศึกษาฝึกการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย 3. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท ได้แก่ เตียงผู้ป่วย ไม้เท้า แก้วน้ำ แจกันดอกไม้ เสื้อผ้าผู้ป่วย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	1. <u>ขั้นเตรียม</u> ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ผู้วิจัยเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้เลือก ผู้แสดงบทบาทให้นักศึกษาได้ศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 2. <u>ขั้นตอนกิจกรรม</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 3. <u>ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล</u> ภายหลังจากที่นักศึกษาแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยจากสถานการณ์นั้น ๆ 4. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการแสดงบทบาทของนักศึกษา 2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองการแสดงความคิดเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย "กลัวการผ่าตัด"

ผู้ป่วยหญิงอายุ 23 ปี มาโรงพยาบาลด้วยอาการปวดท้องข้างขวา แพทย์ตรวจพบว่าเป็นเนื้องอกที่รังไข่ข้างขวา แพทย์แนะนำให้ทำการผ่าตัด ก่อนวันผ่าตัดผู้ป่วยมีสีหน้ากังวลนอนกายนอนไม่หลับ กระสับกระส่ายไปมา ลึกครูลูกจากเตียงแล้วเดินมาหาพยาบาลที่ทำการพยาบาลพร้อมกับพูดขึ้นว่า

ผู้ป่วย "พยาบาลคะ การผ่าตัดเนื้องอกที่รังไข่ต้องใช้เวลานานไหมคะในการผ่าตัด แล้วหลังผ่ามันจะเจ็บมากไหม มันมีอันตรายไหมแล้วดิฉันจะเป็นปกติเหมือนเดิมหรือเปล่า ดิฉันเพิ่งจะเคยผ่าตัดครั้งนี้เป็นครั้งแรก"

พยาบาล

- (1) "ก็ไม่นานหรอกจ้ะ สมัยนี้เครื่องมือเครื่องมือในการผ่าตัดของเรามีความทันสมัยผ่าแบบเดียวเองก็เสร็จแล้ว หลังผ่าก็เจ็บบ้างเป็นธรรมดา"
- (2) "ไม่ต้องกังวลหรอกคะ ผ่าตัดสมัยนี้ไม่ค่อยมีอันตรายมากเท่าไรหรอกคะ รับประทานแต่หัวคำ ร่างกายจะได้รับการพักผ่อนอย่างเต็มที่ พุงนี้จะได้พร้อมสำหรับการผ่าตัด ไขมันใต้ผิวหนังความดันขึ้นสูงจะทำให้ไม่สามารถผ่าตัดให้คุณได้"
- (3) "อย่าคิดมาก การผ่าตัดของคุณมันไม่อันตรายอย่างที่คิดหรอกคะ ทำใจให้สบาย ร่างกายจะได้พักผ่อน นี่จะยาก่อนนอนกินซะ จะได้รู้สึกคลายกังวลลงบ้าง"
- (4) "คุณพยายามทำใจให้สบาย ๆ ก่อนผ่าตัดนะคะ ค่ะ ค่ะ นี่พยายามพักผ่อนมาก ๆ "
- (5) "ใช้เวลาไม่นานหรอกคะ หมอที่นี่เก่ง หลังผ่าไม่เจ็บมากหรอก เราจะมียาแก้ปวดให้"
- (6) "เมื่อเย็นฉันได้อธิบายให้คุณฟังที่หนึ่งแล้วคุณยังไม่เข้าใจอีกเหรอ"
- (7) "ตอนนี้คุณกำลังรู้สึกกังวลเกี่ยวกับเรื่องการผ่าตัดเพราะคุณไม่เคยได้รับการผ่าตัดมาก่อน"
- (8) "ไม่เป็นไรนะคะ คนใช้ก่อนผ่าตัดทุกคนจะกังวลแบบนี้แหละ หลังผ่าตัด 2 - 3 วันก็จะดีขึ้น"
- (9) "ไม่ต้องคิดอะไรมากนะ เท่าที่เคยเห็นมาหลังผ่าตัดก็เป็นปกติดีทุกคน ทำใจสบาย ๆ นะ"
- (10) "คุณรู้สึกกลัวที่จะต้องได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัด เพราะไม่เคยได้รับการผ่าตัดมาก่อน ทำให้คุณกังวลใจมากจนนอนไม่หลับ แต่ยินดีฉันจะอธิบายขั้นตอนในการผ่าตัดว่าก่อนและหลังผ่าตัดเป็นอย่างไร และคุณควรจะต้องปฏิบัติตัวอย่างไรบ้าง ให้คุณฟังนะคะ"

ครั้งที่ 7

<u>เรื่อง</u>	ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	การฝึกทักษะการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย "ผ่าตัดเต้านม"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจถึงการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย และสามารถจำแนกลักษณะของการใช้ภาษาด้วยคำในระดับต่าง ๆ ได้ 2. เพื่อให้ให้นักศึกษาฝึกการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย 2. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท ได้แก่ เตียงผู้ป่วย ไม้เท้า แก้วน้ำ แจกันดอกไม้ เสื้อผ้าผู้ป่วย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	1. <u>ขั้นเตรียม</u> ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ผู้วิจัยเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้เลือก ผู้แสดงบทบาทให้นักศึกษาได้ศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 2. <u>ขั้นตอนกิจกรรม</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 3. <u>ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล</u> ภายหลังที่นักศึกษาแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยจากสถานการณ์นั้น ๆ 4. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการแสดงบทบาทของนักศึกษา 2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองแสดงความคิดเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย "ผ่าตัดเต้านม"

ผู้ป่วยหญิงอายุ 30 ปี ได้รับการผ่าตัดเต้านมข้างซ้ายออก เนื่องจากเป็นโรคมะเร็ง หลังผ่าตัดได้ 3 วัน สภาพร่างกายทั่วไปแข็งแรงดี ยกแขนซ้ายได้ แม้จะเจ็บแผลมากก็พยายามช่วยตัวเองอยู่ตลอดเวลา ช่วงเวลาประมาณ 2 พุ่ม พยาบาลเห็นว่า ผู้ป่วยนอนหน้าตาซีมอยู่บนเตียง จึงเข้าไปสนทนาคำพูดพร้อมกับถามผู้ป่วยว่า ที่คุณร้องไห้มีอะไรไม่สบายใจหรือเปล่าคะ

ผู้ป่วย "(พูดไปร้องไห้ไป) ฉันทากรมอะไรไว้ ถึงต้องมารับกรรมอย่างนี้ ฉันกำลังจะแต่งงาน ยังไม่รู้เลยว่าแฟนเขาจะคิดอย่างไร"

พยาบาล

- (1) "ฉันเข้าใจและเห็นใจคุณคะ ใจเย็น ๆ ไม่ต้องร้องไห้หรอกนะคะ ตอนนี้อาจให้สบาย รักษาตัวให้หายดีซะก่อน เรื่องนั้นเก็บไว้คิดทีหลังดีกว่านะคะ ร่างกายคุณต้องได้รับการพักผ่อนมาก ๆ"
- (2) "ไหน ๆ ก็ต้องตัดออกไปแล้วคุณคงต้องลองคุยกับแฟนคุณดูอีกทีว่า เขาจะมีความรู้สึกอย่างไรกับคุณ"
- (3) "ถ้ารักกันจริง เขาคงไม่ทิ้งคุณหรอกคะ ทำจิตใจให้สบายนะคะ สมัยนี้การแพทย์เจริญ การทำศัลยกรรมตกแต่งช่วยคุณได้"
- (4) "เขาคงเข้าใจถึงความจำเป็นที่คุณต้องทำการผ่าตัด"
- (5) "แล้วแฟนคุณรู้หรือเปล่าที่คุณมาผ่าตัด คุณบอกแฟนคุณหรือยัง ลองคุยกันบ้างหรือยังถ้าเขารักคุณจริง เขาก็ต้องยอมรับคุณได้"
- (6) "ไม่ต้องเสียใจนะคะ ดีแล้วล่ะคะที่คุณรีบมารักษาแต่เนิ่น ๆ ถ้าปล่อยทิ้งไว้มันจะยิ่งลุกลาม คุณอาจจะต้องสูญเสียไปมากกว่านี้ก็ได้ ส่วนเรื่องแฟนคุณก็ต้องลองคุยกันดูก่อน ทางดีฉันจะพยายามอธิบายถึงสาเหตุและความจำเป็นที่ต้องตัดเต้านมของคุณทิ้งไป"
- (7) "คุณกลัวว่าแฟนของคุณจะไม่ยอมรับคุณ จากการที่คุณถูกตัดเต้านมออกไป"

- (8) "คุณรู้สึกเสียใจที่ต้องถูกตัดเต้านมทิ้งไปข้างหนึ่ง เพราะกลัวว่าแฟนคุณอาจจะทิ้งคุณไปได้ คุณต้องเข้าใจไว้คิดหนึ่งนะคะว่า การผ่าตัดเต้านมของคุณนั้นเป็นการช่วยรักษาตัวคุณไม่ให้มีอาการของโรคที่คุณกำลังเป็นอยู่นี้แล้วร้ายไปมากกว่านี้ ช่วยทำให้คุณและแฟนของคุณยังสามารถใช้ชีวิตร่วมกันได้ ถ้าแฟนของคุณเข้าใจ เขาจะดีใจมากที่คุณได้มารับการรักษาด้วยวิธีนี้ ตอนนี้คุณอย่าเพิ่งคิดอะไรให้มากไปกว่านี้ พยายามทำใจให้สบายบางอย่างอาจไม่เลวร้ายอย่างที่คิดก็ได้ ทางเราจะพยายามช่วยอธิบายถึงความจำเป็นที่ต้องรักษาด้วยวิธีการนี้ให้แฟนคุณได้เข้าใจ นอนชะนะคะ"
- (9) "คุณรู้สึกกลัวว่า แฟนคุณจะทอดทิ้งคุณเพราะคุณมีเต้านมเพียงข้างเดียวอย่างงั้นหรือคะ"

ครั้งที่ 8

<u>เรื่อง</u>	ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	การฝึกทักษะการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย "เสียงบุตรคนแรก"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงการการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย และสามารถจำแนกลักษณะของการใช้ภาษาด้วยคำในระดับต่าง ๆ ได้ 2. เพื่อให้นักศึกษาฝึกการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>อุปกรณ์</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย 2. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท ได้แก่ เตียงผู้ป่วย ไม้เท้า แก้วน้ำ แจกันดอกไม้ เสื้อผ้าผู้ป่วย ใบสั่งยาผู้ป่วย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขึ้นเตรียม ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ผู้วิจัยเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้เลือก ผู้แสดงบทบาทให้นักศึกษาได้ศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 2. ขึ้นดำเนินการกิจกรรม ผู้วิจัยให้นักศึกษาแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 3. ขึ้นวิเคราะห์และอภิปรายผล ภายหลังจากที่นักศึกษาแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยจากสถานการณ์นั้น ๆ 4. ขึ้นสรุป ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการแสดงบทบาทของนักศึกษา 2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองแสดงความคิดเห็นของผู้ป่วย "เลี้ยงบุตรคนแรก"

ผู้ป่วยหญิงหลังคลอดอายุ 22 ปี มาคลอดบุตรเป็นคนแรก หลังคลอดนอนพักรักษาตัวที่ตึกพักฟื้นหลังคลอด เมื่อผู้ป่วยรู้สึกตัวดีแล้ว เมื่อครบกำหนดเวลาพยาบาลได้นำบุตรมาให้ผู้ป่วยดูแล ผู้ป่วยได้พูดขึ้นว่า

ผู้ป่วย "หนูต้องเลี้ยงลูกวันนี้เลยหรือคะ แล้วจะเอานมที่ไหนให้ลูกกินล่ะคะ น้ามนมหนูยังไม่มีเลยคะ นมก็ยังไม่คัดเลย"

พยาบาล

- (1) "ไหนขออุหน้อยซิ นี่ไงเห็นม้าน้ำนมมาแล้วจ๊ะ อุ้มลูกมาให้ดูนมเลยคะ"
- (2) "คะ คุณจะต้องเลี้ยงวันนี้แล้วล่ะคะ เราต้องการให้เต้าได้ดูนมแม่ให้เร็วที่สุดเพื่อจะได้กระตุ้นการหลั่งน้ำนมของคุณ"
- (3) "หลังคลอดทุกคนก็เป็นอย่างนี้แหละคะ คุณต้องพยายามให้ลูกดูดกระตุ้นทุก 3 ชั่วโมง จึงจะทำให้น้ำนมของคุณไหล ช่วงแรก ๆ คุณสามารถอุ้มลูกไปให้แม่ได้ที่ห้องงาให้แม่ เราจะช่วยดูให้"
- (4) "เป็นนโยบายของทางโรงพยาบาลนะคะที่ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมมารดา เพราะฉะนั้นจึงต้องพยายามให้แม่ได้เลี้ยงลูกให้เร็วที่สุด"
- (5) "ไม่เลี้ยงวันนี้แล้วคุณจะเลี้ยงวันไหนคะ น้ามนมไม่มาก็ยังต้องให้ลูกดูเต้าให้เร็ว"
- (6) "ดิฉันเข้าใจคะว่า ตอนนี้คุณรู้สึกกังวลใจเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกอาจเป็นเพราะคุณยังไม่เคยเลี้ยงเด็กมาก่อน เพราะเพิ่งจะมีลูกเป็นคนแรกก็เลยไม่เข้าใจวิธีการเลี้ยงเด็กมาก่อน ดิฉันจะอธิบายให้คุณฟังนะคะ... ลองเลี้ยงดูก่อนนะคะ ถ้ามีปัญหาที่อุ้มลูกมาถามได้คะ"
- (7) "ใช่คะ ทางโรงพยาบาลมีห้องช่วยให้นมอยู่ ถ้าน้ามนมยังไม่มา คุณก็อุ้มลูกไปขอเสริมนมที่ห้องนั้นได้คะ"
- (8) "ดูเหมือนว่าคุณรู้สึกกังวล เรื่องการเลี้ยงลูกโดยเฉพาะเรื่องการให้นมลูก เพราะยังไม่เคยเลี้ยงลูกมาก่อน"
- (9) "คุณมีปัญหาอะไรหรือเปล่าคะถึงจะไม่ยอมเลี้ยงลูกในวันนี้"
- (10) "ก็อุ้มลูกไปห้องงาให้แม่ซิคะ เต้าพยาบาลในห้องนั้นเขาก็จะช่วยคุณ คุณต้องพยายามให้ลูกดูดบ่อย ๆ จะได้ทำให้น้ามนมของคุณมาเร็วขึ้น"

ครั้งที่ 9

<u>เรื่อง</u>	ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	การฝึกทักษะการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย "บุตรเสียชีวิต"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย และสามารถจำแนกลักษณะของการใช้ภาษาด้วยคำในระดับต่าง ๆ ได้ 2. เพื่อให้นักศึกษาฝึกการใช้ภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย 2. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท ได้แก่ เตียงผู้ป่วย ไข่ แก้ว แจกันดอกไม้ เสื้อผ้าผู้ป่วย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	1. <u>ขั้นเตรียม</u> ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ผู้วิจัยเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้เลือก ผู้แสดงบทบาทให้นักศึกษาได้ศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 2. <u>ขั้นตอนกิจกรรม</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 3. <u>ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล</u> ภายหลังจากที่นักศึกษาแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยจากสถานการณ์นั้น ๆ 4. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการแสดงบทบาทของนักศึกษา 2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง การแสดงความคิดเห็นผู้ป่วย "บุตร เสียชีวิต"

ผู้ป่วยหญิงหลังคลอด อายุ 28 ปี คลอดบุตรเป็นคนแรก หลังคลอดวันที่สอง กุมารแพทย์ได้แจ้งให้ผู้ป่วยได้รับทราบว่า บุตรของผู้ป่วยได้เสียชีวิตไปแล้ว เนื่องจาก มีการสูดสลักน้ำเข้าปอด เพราะขณะที่เด็กกำลังร้องมารดาของเด็กได้พยายามให้เด็กดูดน้ำเพื่อจะได้หยุดร้อง แพทย์ไม่สามารถช่วยชีวิตของเด็กไว้ได้ ทำให้มารดาของเด็กร้องไห้ออกมาด้วยความเสียใจ

ผู้ป่วย "(ร้องไห้ไปพร้อมกับร่ำพันถึงลูกตลอดเวลา)"

พยาบาล

- (1) "ทำไมจ๊ะ ๗ ไร่ นะคะ อย่าคิดมาก"
- (2) "ร้องซะคุณจะได้สบายใจขึ้น"
- (3) "ดิฉันเข้าใจความรู้สึกของคุณขณะนี้ว่า คุณรู้สึกเสียใจมากกับการเสียชีวิตของลูก"
- (4) "ไม่เอา嘛 คนใช้ต้องไม่ร้องไห้ คิดซะว่าแกไปดีแล้ว"
- (5) "อย่าเสียใจให้มากนักต้องรักษาสุขภาพตัวคุณเองไว้ด้วย"
- (6) "คุณรู้สึกเสียใจกับการตายของลูก เพราะคิดว่าตัวคุณเองเป็นต้นเหตุ คุณคงต้องการให้ใครสักคนอยู่เป็นเพื่อน ร้องเถอะคะ เพราะอาจจะช่วยให้คุณได้ระบายความรู้สึกเสียใจออกมาได้บ้าง คุณจะสบายใจขึ้น"
- (7) "ไม่ต้องเสียใจหรอกนะคะ อายุเพิ่งจะแค่นี้เอง เดี๋ยวก็มีใหม่ได้ ช่วงนี้ถ้าไม่สบายใจก็ทำบุญตักบาตรไปให้แก"

ครั้งที่ 10

<u>เรื่อง</u>	ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	การฝึกทักษะการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย "ต้องการมีบุตร"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจถึงการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย และสามารถจับแก่นลักษณะของการใช้ภาษาถ้อยคำในระดับต่าง ๆ ได้ 2. เพื่อให้ให้นักศึกษาฝึกการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย 2. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท ได้แก่ เตียงผู้ป่วย โต๊ะ เก้าอี้ แจกันดอกไม้ เสื้อผ้าผู้ป่วย ใบสั่งยาผู้ป่วย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	1. <u>ขั้นเตรียม</u> ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ผู้วิจัยเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้เลือก ผู้แสดงบทบาทให้นักศึกษาได้ศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 2. <u>ขั้นดำเนินการกิจกรรม</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 3. <u>ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล</u> ภายหลังจากที่นักศึกษาแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยให้นักศึกษาระวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยจากสถานการณ์นั้น ๆ 4. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการแสดงบทบาทของนักศึกษา 2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง การแสดงความคิดเห็นผู้ป่วย "ต้องการมีบุตร"

ผู้ป่วยหญิง อายุ 32 ปี แต่งงานมานาน 5 ปีแล้วก็ยังไม่สามารถมีบุตรได้ ผู้ป่วยจึงมาโรงพยาบาลเพื่อขอรับคำปรึกษาจากแพทย์ที่แผนกคลินิกการมีบุตรยาก ขณะที่พยาบาลทำการซักประวัติผู้ป่วยอยู่ ผู้ป่วยได้พูดขึ้นว่า

ผู้ป่วย "คุณล้ายกับว่าเวลาผ่านไปแต่ละปี โดยไม่สามารถมีลูกได้ แล้วนั่งเจิบ"

พยาบาล (ให้นักศึกษาพูดกับผู้ป่วยว่าจะพูดอย่างไร)

ครั้งที่ 11

<u>เรื่อง</u>	ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	การฝึกทักษะการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย "หลังผ่าตัดวันแรก"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย และสามารถจับแก่นลักษณะของการใช้ภาษาถ้อยคำในระดับต่าง ๆ ได้ 2. เพื่อให้นักศึกษาฝึกการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>อุปกรณ์</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย 2. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท ได้แก่ เตียงผู้ป่วย ไม้เท้า แก้ว แจกันดอกไม้ เสื้อผ้าผู้ป่วย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>ขั้นเตรียม</u> ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ผู้วิจัยเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้เลือก ผู้แสดงบทบาทให้นักศึกษาได้ศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 2. <u>ขั้นตอนกิจกรรม</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 3. <u>ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล</u> ภายหลังจากที่นักศึกษาแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยจากสถานการณ์นั้น ๆ 4. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการแสดงบทบาทของนักศึกษา 2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง การแสดงความคิดเห็นแก่ผู้ป่วย "หลังผ่าตัดวันแรก"

ผู้ป่วยหญิงอายุ 55 ปี มารับการรักษานในโรงพยาบาลด้วยการผ่าตัดก้อนเนื้ออก
สภาพหลังการผ่าตัด ผู้ป่วยมีแผลผ่าตัดอยู่บริเวณหน้าท้อง ได้รับการให้สารน้ำทางหลอดเลือดที่
แขนข้างขวา คาสายสวนปัสสาวะออกทางช่องคลอด หลังผ่าตัดครบ 24 ชั่วโมง พยาบาลได้
เข้ามาให้การพยาบาลและบอกให้ผู้ป่วยลุกขึ้นนั่งข้างเตียง ผู้ป่วยจึงบ่นว่า

ผู้ป่วย "ดิฉันยังลุกไม่ไหวหรอกค่ะ แผลที่ผ่าตัดยังไม่หายดีเลย"

พยาบาล (ให้นักศึกษาพูดกับผู้ป่วยว่าจะพูดอย่างไร)

ครั้งที่ 12

<u>เรื่อง</u>	ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	การฝึกทักษะการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย "โรคเอดส์"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ นักศึกษา เข้าใจถึงการ ใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย และสามารถจำแนกลักษณะของการใช้ภาษาถ้อยคำในระดับต่าง ๆ ได้ 2. เพื่อให้ นักศึกษา ฝึกการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
<u>อุปกรณ์</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย 2. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท ได้แก่ เตียงผู้ป่วย ใต๊ะ แก้วน้ำ แจกันดอกไม้ เสื้อผ้าผู้ป่วย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชั้นเตรียม ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาความความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย ผู้วิจัยเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้เลือก ผู้แสดงบทบาทให้นักศึกษาได้ศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 2. ชั้นดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยให้นักศึกษาแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 3. ชั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล ภายหลังที่นักศึกษาแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยจากสถานการณ์นั้น ๆ 4. ชั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการแสดงบทบาทของนักศึกษา 2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสารประกอบการใช้แสดงความคิดเห็นแก่ผู้ป่วย "โรคเอดส์"

ผู้ป่วยชายอายุ 24 ปี มาโรงพยาบาลด้วยอาการของโรค ปอดอักเสบ แพทย์รับไว้รักษา
ในโรงพยาบาล ผลการตรวจเลือดพบว่า ผู้ป่วยเป็นโรคเอดส์ แพทย์ได้ให้การรักษาตามอาการของ
โรคและส่งผู้ป่วยไปพบนักจิตวิทยาที่ห้องให้คำปรึกษา ซึ่งจะทำหน้าที่แจ้งให้ผู้ป่วยรับทราบว่าขณะนี้
ผู้ป่วยกำลังป่วยเป็นโรคเอดส์ เมื่อผู้ป่วยกลับมาที่ตึกผู้ป่วยมีอาการเศร้าซึม เจ็บ ไม้ยอมพูดกับ
ใคร ๆ

(นักศึกษาจะพูดกับผู้ป่วยว่าอย่างไร)

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวนภลินี ศิลาวชิรพล

เกิดวันที่ 1 เดือนธันวาคม พ.ศ.2509

สถานที่เกิด จังหวัดสุพรรณบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 323/76 ซ.กิ่งเพชร ถ.เพชรบุรี ราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน พยาบาลวิชาชีพ ระดับ 5

สถานที่ทำงานปัจจุบัน วชิรพยาบาล

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2522 โรงเรียนพญาไท

พ.ศ.2528 โรงเรียนศรีอยุธยา

พ.ศ.2532 พยาบาลศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

พ.ศ.2539 กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล
ชั้นที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
นางสิณี ศิลาวีชรพล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

พฤศจิกายน 2539

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538 ที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยต่ำกว่าเบอร์เซินโทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร และได้รับการพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยโดยใช้สถานการณ์จำลอง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลและแบบบันทึกความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การทดสอบของวิลคอกชัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ

นักศึกษาพยาบาลมีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง

THE EFFECT OF SIMULATION ON THE EMPATHY TO PATIENTS OF
THE SECOND YEAR NURSE STUDENTS OF KUAKARUN NURSING
COLLEGE IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

NARTSINEE SILAWATCHARAPOL

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

November 1996

The purpose of this experimental research was to study the effect of simulation on the empathy to patients of the second year nurse students of Kuakarun Nursing College in Bangkok in the academic year 1995. The subjects of twelve students were randomly selected from the students whose scores on the empathy to patients were lower than twenty-fifth percentile. The subjects participated in the simulation program emphasizing on the empathy to patients. The research instruments were the empathy to patients evaluation form and the empathy to patients recording form. The data were analyzed by the Wilcoxon's Matched-Pairs Signed-Ranks Test.

The result of the study indicated as follows :

The empathy to patients of the nurse students participated in the simulation program significantly increased at .01 level.